

Hoofdstuk 1

Cultuur en vrije tijd

Aan de basis van de keuze van de indicatoren ligt een visie op een wenselijke toekomst voor een Vlaamse groot- of centrumstad. Die visie beschrijft over de verschillende domeinen heen wat zou moeten gebeuren of aanwezig zijn om in die gewenste richting te evolueren. We spreken daarom over generieke bekommernissen en intenties. Meer info vind je in de Inleiding, punt 3. De volledig uitgeschreven visie staat op gemeente-en-stadsmonitorvlaanderen.be

Hoofdstuk 1 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van cultuur en vrije tijd opvolgen. Meer bepaald beschrijven onderstaande indicatoren of een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan culturele en vrije tijdsvoorzieningen aanwezig is. Dit aanbod is afgestemd op de (sociale) behoeften en wensen van alle stadsbewoners en is voldoende territoriaal gespreid, zodat het maximaal toegankelijk en bereikbaar is voor alle doelgroepen. De tevredenheid over dit aanbod geeft een indicatie van de mate waarin het aanbod beantwoordt aan de verwachtingen. Het bezoek aan dit aanbod geeft een indicatie in welke mate men er gebruik van maakt. Andere indicatoren beschrijven het aanbod aan, de tevredenheid over en het gebruik van winkelvoorzieningen, die in combinatie met culturele en vrije tijdsvoorzieningen, bijdragen aan de belevings- en bezoekwaarde van een stad.

INDICATOR	Link met intenties van de visie				Pagina
TWERKSTELLING IN DE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR	1.1				22
SPORTCLUBS EN SPORTINFRASTRUCTUUR	1.1				24
SPORTPARTICIPATIE	1.1	2.1			26
BIJWONEN SPORTEVENEMENT	1.1	1.2	2.1		28
TEVREDENHEID OVER SPORT- EN RECREATIEVOORZIENINGEN	1.1	2.4	2.7		30
BIBLIOTHEKEN: AANBOD EN GEBRUIK	1.1	1.2			32
BIBLIOTHEEKBEZOEK	1.1	2.1			34
CULTURELE CENTRA: AANBOD EN GEBRUIK	1.1	1.2			36
BEZOEK PODIUMKUNSTEN	1.1	2.1			38
BEZOEKERS VAN MUSEA, TENTOONSTELLINGEN EN HISTORISCHE PLAATSEN	1.1	2.1			40
BEZOEKERS VAN EEN PLEIN-, PARKEVENEMENT OF ZOMERFESTIVAL	1.1	2.1			42
BIOSCOOPBEZOEK	1.1	2.1			44
TEVREDENHEID OVER CULTURELE VOORZIENINGEN	1.1	2.1			46
OPEN JEUGDRUIMTE IN DE WIJK	1.1	3.1	3.7	5.7	48
OVERDEKTE JEUGDRUIMTE IN DE WIJK	1.1	3.1	3.7	5.7	50
SPEELRUIMTE IN DE WIJK	1.1	3.1	3.7	5.7	52
BEZOEK PARK, SPEELTUIN OF SPEELPLEIN	1.1	2.1			54
TEVREDENHEID OVER VEILIG SPELEN IN DE BUURT	2.8	3.5	3.7	5.7	56
VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN	1.1	5.7			58
TEVREDENHEID OVER JONGERENVOORZIENINGEN	1.1	2.1	3.7	5.7	60
VOLDOENDE SPEELVOORZIENINGEN EN GESCHIKTE PLEKKEN VOOR DE JEUGD IN DE BUURT	1.2	2.2	3.7	5.7	62
VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR OUDEREN IN DE BUURT	1.1	5.7			64
BEZOEK UITGAANSGELEGENHEDEN, RESTAURANTS EN EETCAFÉS	1.1				66
TEVREDENHEID OVER UITGAANSGELEGENHEDEN, RESTAURANTS EN EETCAFÉS	1.1				68
WINKELAANBOD	1.1				70
WINKELLEN IN DE STAD	1.1				72
VOLDOENDE WINKELVOORZIENINGEN IN DE BUURT	1.1	5.7			74
TEVREDENHEID OVER HET AANBOD AAN SHOPPING- EN WINKELVOORZIENINGEN	1.1	3.8			76
VERBLIJFSTOERISME: OVERNACHTINGEN EN CAPACITEIT	1.1	3.8			78

TEWERKSTELLING IN DE CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR

Definitie

Aantal arbeidsplaatsen in de culturele en creatieve sector per 1.000 inwoners.

Aantal arbeidsplaatsen in de culturele en creatieve sector volgens de RSZ-cijfers (inclusief RSZ-PPO). Om de tewerkstelling in de culturele sector af te bakenen werd een ruime definitie gehanteerd. Volgende grote categorieën werden afgebakend: drukkerijen; uitgeverijen; films, video, geluidsopnamen; radio; architecten; culturele educatie, creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea; ontspanning en recreatie; verenigingen¹.

Toelichting

Deze indicator geeft invulling aan intentie 1.1 rond een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen over verschillende domeinen heen in de stad. Dit aanbod is enerzijds voldoende gediversifieerd om te voldoen aan verschillende sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen en de samenstelling van de huishoudens (vb. het stedelijk aanbod aan vrije tijd) als aan de demografische behoeften. Anderzijds is het aanbod ook voldoende territoriaal gespreid.

De indicator kan samen gelezen worden met [Economische specialisatie](#) en [Economisch vernieuwingspotentieel](#).

In de 13 steden zijn in 2016 gemiddeld ongeveer 14 op 1.000 personen tewerkgesteld in de culturele of creatieve sector. Dit is het dubbele van het gemiddeld aantal tewerkgestelden in deze sectoren in het Vlaamse Gewest. Mechelen, Roeselare, Leuven, Turnhout en Hasselt hebben een hoog aantal tewerkgestelden per 1.000 inwoners in de culturele sector. Aalst, Genk, Oostende en Sint-Niklaas hebben een eerder laag aantal tewerkgestelden in de culturele sector. Aalst heeft als enige stad een tewerkstelling in de culturele en creatieve sector die niet boven de gemiddelde tewerkstelling in het Vlaamse Gewest ligt.

Er is de voorbije jaren een daling in deze tewerkstelling. Deze daling doet zich zowel op niveau van Vlaanderen, de 13 steden als op het niveau van de steden afzonderlijk voor.

De daling is vooral te situeren bij de drukkerijen en de radio. Deze daling voor de drukkerijen en radio is in de 13 steden nog uitgesprokener (respectievelijk -41% en -26%) dan in Vlaanderen (respectievelijk -28% en -20%). De daling bij de drukkerijen doet zich in alle centrumsteden voor met de sterkste dalingen in Aalst, Antwerpen, Hasselt, Leuven, Roeselare en Turnhout. De daling voor de radio doet zich vooral voor in Antwerpen, Gent en Roeselare.

Voor de uitgeverijen is er - tegen de Vlaamse trend (-7%) in - een sterke stijging in de 13 steden (+22%). Deze stijging bij de uitgeverijen is voornamelijk geconcentreerd in een aantal steden (Mechelen, Roeselare, Hasselt).

Het aandeel van de tewerkstelling in de culturele en creatieve sector ten opzichte van de totale tewerkstelling zit ook bijna overal in dalende lijn. Enkel in Mechelen neemt dit aandeel toe. In Aalst, Genk Kortrijk en Sint-Niklaas ligt dit aandeel in 2016 onder het Vlaamse gemiddelde.

Aandachtspunten

Dit is de eerste editie van de Stadsmonitor waarbij ook de tewerkstelling van RSZ-PPO (Provinciale en Plaatselijke Overheden) met terugwerkende kracht in de cijfers verwerkt is.

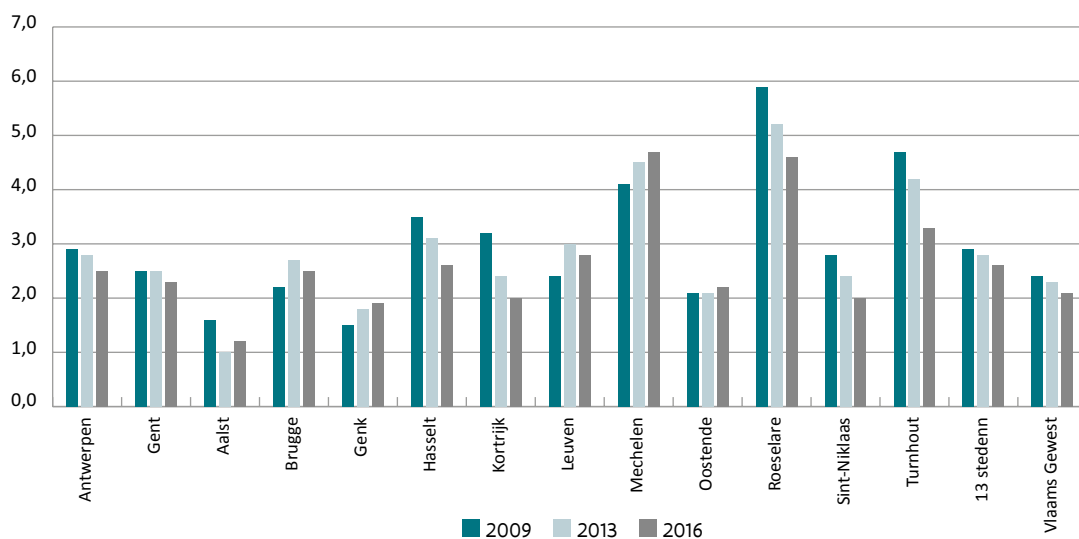
¹ Volledige lijst opgenomen NACE-codes: 18.120,18.130, 18.140, 18.200, 58.110, 58.130, 58.140, 58.190, 58.210, 59.111, 59.112, 59.113, 59.114, 59.120, 59.130, 59.140, 59.201, 59.202, 59.203, 59.209, 60.100, 60.200, 71.111, 71.112, 71.113, 85.520, 85.593, 90.011, 90.012, 90.021, 90.022, 90.023, 90.029, 90.031, 90.032, 90.041, 90.042, 91.011, 91.012, 91.020,91.030, 91.041, 91.042, 93.211, 93.212, 93.291, 93.292, 93.299, 94.991, 94.992, 94.933, 94.994, 94.995, 94.999.

Cultuurele tewerkstelling per 1.000 inwoners, van 2009 tot 2016.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antwerpen	15,2	15,7	15,5	14,3	13,7	12,5	12,5	12,3
Gent	15,3	14,8	14,9	14,9	15,0	15,7	14,9	14,6
Aalst	6,3	5,0	4,0	3,8	3,8	3,7	3,7	4,3
Brugge	12,0	11,0	14,0	13,5	14,4	11,2	12,3	13,3
Genk	8,4	9,7	10,5	8,8	10,2	9,4	9,8	9,4
Hasselt	22,8	22,5	22,0	20,6	20,0	19,5	18,6	17,2
Kortrijk	18,6	18,0	14,0	13,2	13,3	12,9	12,2	11,4
Leuven	17,1	20,7	21,1	21,2	22,3	20,7	20,4	20,4
Mechelen	22,7	22,5	23,8	23,2	23,6	28,2	27,8	26,1
Oostende	8,3	9,0	9,0	8,9	8,3	8,8	9,3	8,8
Roeselare	32,0	29,7	29,9	29,7	27,7	27,2	26,4	26,3
Sint-Niklaas	11,6	12,5	11,9	9,2	9,4	8,0	7,9	7,6
Turnhout	31,7	30,0	28,0	27,8	26,9	26,1	24,8	19,9
13 steden	15,8	15,9	15,9	15,1	15,0	14,5	14,3	13,9
Vlaams Gewest	8,2	8,3	8,3	8,1	7,9	7,6	7,4	7,3

Bron: VKBO, RSZ en RSZ-PPO.

Aandeel van de tewerkstelling in de culturele en creatieve sector ten opzichte de totale tewerkstelling in Vlaanderen, 2009-2013-2016, in %.

Bron: VKBO, RSZ en RSZ-PPO.

SPORTCLUBS EN SPORTINFRASTRUCTUUR

Definitie

Het aantal sportclubs per 1.000 inwoners en het aantal sportinfrastructuur per 1.000 inwoners.

De gegevens van de sportclubs op 31/12/2016 zijn opgenomen. Het betreft de sportclubs die hun gegevens hebben ingevuld in de sportdatabank van Sport Vlaanderen.

De gegevens voor de sportinfrastructuur zijn afkomstig uit de SPAKKI-databank (toestand 16/06/2017). De SPAKKI-databank is een inventaris van alle voor het publiek toegankelijke sportinfrastructuur in Vlaanderen die bijgehouden wordt door Sport Vlaanderen en permanent geactualiseerd wordt. De volgende types sportinfrastructuur worden onderscheiden: atletiekpiste, ijsschaatsbaan, manege, openlucht sportveld, openlucht zwembad, overdekt zwembad, renbaan, rolschaatspiste / skeelerpiste, sportcentrum, sporthal, sportlokaal, tennisal, watersportcentrum, wielersbaan.

Voor meer informatie:

Sportclubs: <https://www.sport.vlaanderen/waar-sporten/vind-een-sportorganisatie/>

Sportinfrastructuur: <https://www.sport.vlaanderen/waar-sporten/vind-je-sportplaats/>

Toelichting

Deze indicator geeft invulling aan intentie 1.1 rond een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen over verschillende domeinen heen in de stad. Dit aanbod is enerzijds voldoende gediversifieerd om te voldoen aan verschillende sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen en de samenstelling van de huishoudens (vb. het stedelijk aanbod aan vrije tijd) als aan de demografische behoeften. Anderzijds is het aanbod ook voldoende territoriaal gespreid.

De indicator kan samen gelezen worden met [Sportparticipatie](#), [Bijwonen sportevenement](#) en [Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen](#).

Begin 2017 zijn er ruim 3 sportclubs per 1.000 inwoners in de 13 steden. Dit is onder het gemiddelde voor Vlaanderen, waar dit ruim 4 sportclubs per 1.000 inwoners is. Roeselare, Brugge en Sint-Niklaas hebben het grootste aantal sportclubs per 1.000 inwoners, zij scoren boven het Vlaamse gemiddelde. Antwerpen en Oostende hebben met iets meer dan 2 sportclubs per 1.000 inwoners, het kleinste aantal sportclubs.

In 2017 zijn er iets minder dan 3 sportinfrastructuren per 1.000 inwoners. Dit is iets minder dan het gemiddelde voor Vlaanderen waar dit ruim 3 sportinfrastructuren per 1.000 inwoners is. Genk, Kortrijk en Turnhout zijn het best voorzien wat sportinfrastructuur betreft. Antwerpen en Aalst hebben het minste sportinfrastructuur per 1.000 inwoners.

De openlucht sportvelden zijn het meest voorkomende type van sportinfrastructuur. In de meeste steden betreft het minstens 50% van de totale sportinfrastructuur. Enkel in Leuven en Oostende is dat maar iets meer dan 40%. Daarna vormen ook de sportlokalen een grote groep. De twee samen vormen overal minstens 80% van het aanbod. Het grootste aandeel sporthallen is terug te vinden in Leuven, gevolgd door Brugge, Aalst, Kortrijk en Hasselt. Leuven en Oostende kennen het grootste aandeel zwembaden.

Aandachtspunten

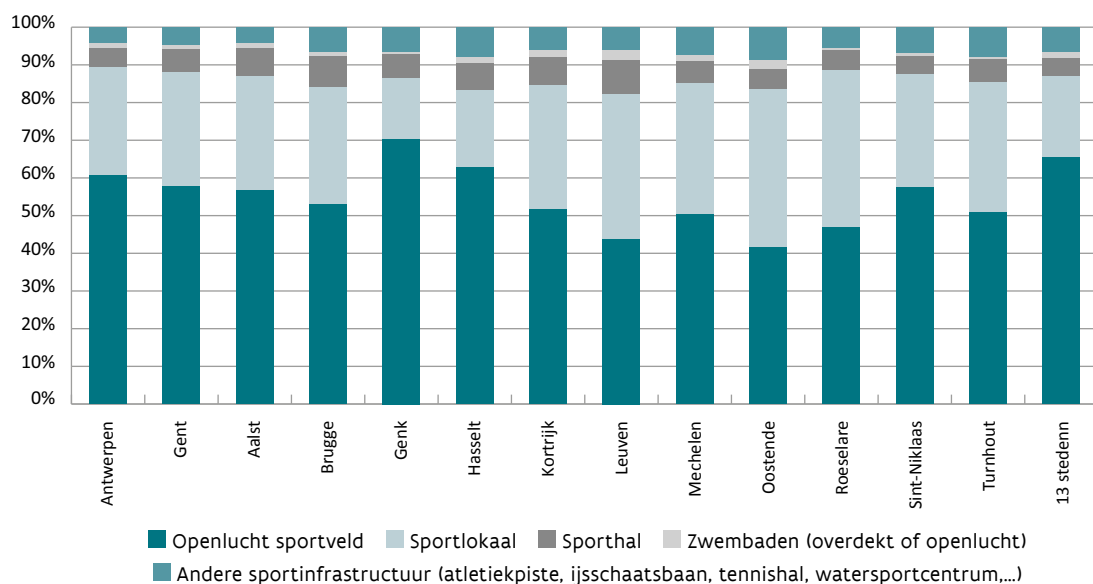
De som van de getallen voor elke stad is niet gelijk aan het totaal aantal sportclubs. Een sportclub kan tot meerdere gemeenten behoren (bijvoorbeeld: een sportclub kan een uitbating hebben in Leuven en in Tienen). Om te bepalen tot welke gemeente een sportclub geteld wordt, gebruikt Sport Vlaanderen een watervalsysteem. Indien de sportclub gebruik maakt van een infrastructuur dan wordt de gemeente van de sportinfrastructuur geteld als gemeente van de sportclub. Indien een sportclub geen gebruik maakt van sportinfrastructuur (bijvoorbeeld wandelen, wielertourisme, joggen,...) dan wordt het correspondentieadres genomen om te bepalen tot welke gemeente een sportclub behoort. Indien er ook geen correspondentieadres beschikbaar is maar wel een maatschappelijke zetel, dan wordt de maatschappelijke zetel genomen om de gemeente te bepalen. Er zijn enkele gemeenten waar een zaalvoetbal- of minivoetbalcompetitie gespeeld wordt met enkele tientallen sportclubs die sporadisch gebruik maken van een gemeentelijke sportinfrastructuur. Deze sportclubs worden tot die gemeente gerekend. Deze reeks is een nulmeting. Op 31/12 wordt vanaf nu telkens een meetpunt voorzien.

Aantal sportclubs en aantal sportinfrastructuur in absolute aantallen en per 1.000 inwoners, toestand 31/12/2016 voor de sportclubs en toestand 16/06/2017 voor de sportinfrastructuur.

	Aantal sportclubs	Aantal sportinfrastructuur	Sportclubs per 1.000 inwoners	Sportinfrastructuur per 1000 inwoners
Antwerpen	1.138	1.200	2,2	2,3
Gent	1.093	685	4,2	2,6
Aalst	342	215	4,0	2,5
Brugge	572	308	4,8	2,6
Genk	188	263	2,8	4,0
Hasselt	242	249	3,1	3,2
Kortrijk	241	300	3,2	4,0
Leuven	318	274	3,2	2,7
Mechelen	328	242	3,8	2,8
Oostende	164	233	2,3	3,3
Roeselare	308	164	5,0	2,7
Sint-Niklaas	351	266	4,6	3,5
Turnhout	122	165	2,8	3,8
Totaal 13 steden	5.407	4.564	3,3	2,8
Vlaams Gewest	27.135	20.680	4,2	3,2

Bron: Sport Vlaanderen.

Verdeling naar type sportinfrastructuur in de 13 centrumsteden, toestand 16/06/2017.

Bron: Sport Vlaanderen.

SPORTPARTICIPATIE

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat regelmatig actief aan sport doet.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke centrumstad: 'Hoe vaak heb je de voorbije 12 maanden actief aan sport gedaan? Onder actief sporten verstaan we activiteiten die minimum 20 minuten duren (zoals zwemmen, fietsen, wandelen, voetballen.....), niet kaarten, biljarten, schaken'.

De respondent kon telkens antwoorden met 'nooit', 'een uitzonderlijke keer', 'maandelijks', 'meermaals per maand', 'wekelijks', 'meermaals per week' en 'dagelijks'. Personen die minstens wekelijks sporten worden als regelmatig sporter beschouwd.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet er voor gezorgd worden dat wie het wenst, maximaal kan participeren. Fysieke en financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of van voorzieningen en diensten gebruik te maken. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

De indicator kan samen gelezen worden met [Sportclubs en sportinfrastructuur](#), [Bijwonen sportevenement](#) en [Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen](#).

In de 13 steden doet in 2017 bijna 5 op de 10 van de inwoners minstens wekelijks aan sport. Dit aandeel ligt wat lager dan in Vlaanderen waar dit ruim de helft is. Daarnaast doet ongeveer een vijfde minstens maandelijks aan sport, ook dit percentage ligt wat lager dan

in Vlaanderen waar dit een kwart is. Een derde van de stedelingen doet nooit of uitzonderlijk aan sport, in Vlaanderen is dit maar een kwart. Hasselt en Leuven zijn de enige steden met een sportparticipatie boven het Vlaamse gemiddelde.

Over het algemeen zijn de cijfers voor het regelmatig sporten vrij stabiel tussen 2008 en 2017. Enkel in Leuven en Gent zit de participatie in stijgende lijn.

Mannen (50%) behoren vaker tot de regelmatige sporters dan vrouwen (44%). Bijna 6 op de 10 hoogopgeleiden behoren tot de categorie van regelmatige sporters terwijl dit bij de laagopgeleiden slechts 36% is. Jongeren behoren vaker tot de regelmatige sporters dan ouderen. De sportparticipatie van alleenwonenden met of zonder kinderen ligt wat lager dan het gemiddelde. Personen met betaald werk sporten vaker dan mensen zonder betaald werk.

Van diegenen die minstens wekelijks sporten zitten de meesten in de categorie meermaals per week. Dagelijkse sporters en diegenen die 1 keer per week sporten nemen kleinere aandelen in.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er zijn kleine afwijkingen in de vraagstelling tussen de Gemeente- en de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor wordt in de vraag na 'actief' tussen haakjes 'minimum 20 minuten aan een stuk' vermeld. In de Stadsmonitor wordt de vraag gevolgd door 'onder actief sporten verstaan we activiteiten die minimum 20 minuten duren.' Naast 'niet kaarten en schaken', wordt in de Stadsmonitor bijkomend 'niet biljarten' als voorbeeld vernoemd. De antwoordcategorieën zijn gelijk.

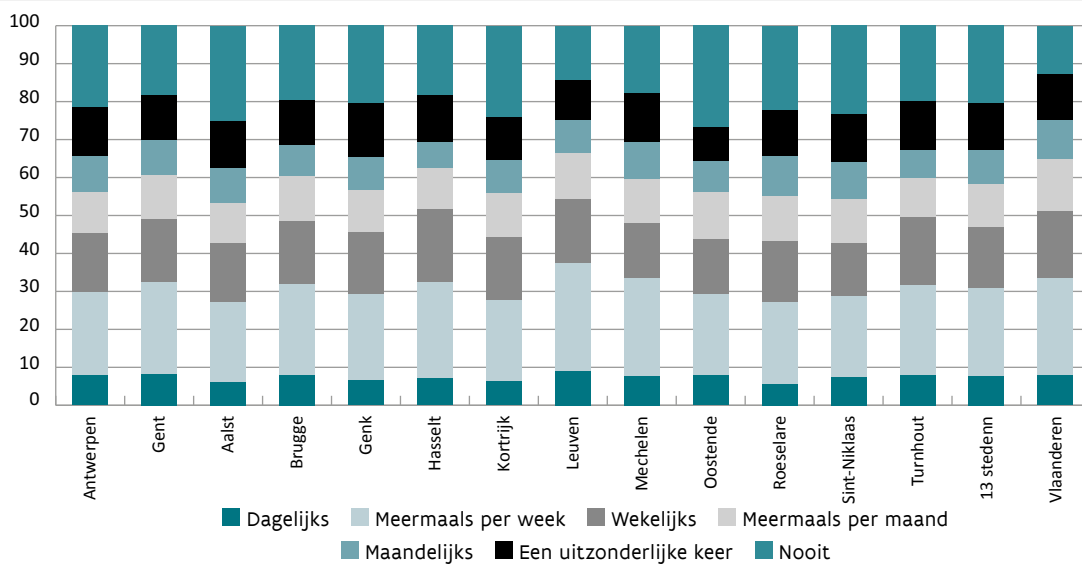
Aandeel van de bevolking dat minstens wekelijks sport, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	44	46	47	45
Gent	44	47	47	49
Aalst	41	40	39	43
Brugge	50	50	49	49
Genk	48	46	42	45
Hasselt	51	50	50	52
Kortrijk	44	47	43	44
Leuven	50	52	53	54
Mechelen	46	51	46	48
Oostende	43	47	45	44
Roeselare	44	43	42	43
Sint-Niklaas	44	48	44	43
Turnhout	50	49	47	49
Totaal 13 steden	45	47	46	47
Vlaams Gewest	/	/	/	51

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Frequentie van het actief sporten, in 2017, in %.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

BIJWONEN SPORTEVENEMENT

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen heeft bijgewoond.

In de survey van de Stadsmonitor werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke centrumstad: 'Hoeveel keer heb je het afgelopen jaar een sportevenement bijgewoond?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' of 'meer dan 12 keer'.

Indien respondenten aangeven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet er voor gezorgd worden dat wie het wenst, maximaal kan participeren. Fysieke en financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of van voorzieningen en diensten gebruik te maken. De stad is ook een aantrekkingspool op technologisch, economisch en cultureel vlak. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen', intentie 1.2 'Centrumfunctie maximaal uitbouwen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

De indicator kan samen gelezen worden met [Sportclubs en sportinfrastructuur](#), [Sportparticipatie](#) en [Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen](#).

In de 13 steden heeft ruim de helft van de inwoners in 2017 nooit een sportevenement bijgewoond. 4 op de 10 doet het tot 12 keer en 1 op de 12 doet het meer dan 12 keer. Van diegenen die een sportevenement bijwonen doet ruim driekwart dit voornamelijk in de eigen stad. Er zijn weinig opvallende verschillen tussen de steden onderling. De Limburgse steden vallen op door een wat hogere participatie dan gemiddeld. Turnhout heeft een wat lagere participatie.

Over het algemeen zijn de cijfers voor het bijwonen van een sportevenement vrij stabiel tussen 2014 en 2017. Er lijkt een lichte toename in de participatie, maar dan vooral voor de categorie minder dan 12 keer. De categorie meer dan 12 keer neemt in de meeste steden eerder af.

Mannen (55%) wonen vaker een sportevenement bij dan vrouwen (39%). 1 op de 10 mannen doet dit ook meer dan 12 keer, bij de vrouwen is dit maar 1 op de 20. Naar opleidingsniveau zijn er niet zo'n uitgesproken verschillen. Hoogopgeleiden participeren wel meer, maar dan vooral in de categorie tot 12 keer. Ook naar leeftijd blijven de verschillen binnen de perken, al is er vanaf 55 jaar wel een verval in de participatie. Alleenwonenden met of zonder kinderen en samenwonenden met partner zonder kinderen wonen wat minder vaak een sportevenement bij. Mensen met betaald werk wonen vaker een sportevenement bij.

Aandachtspunten

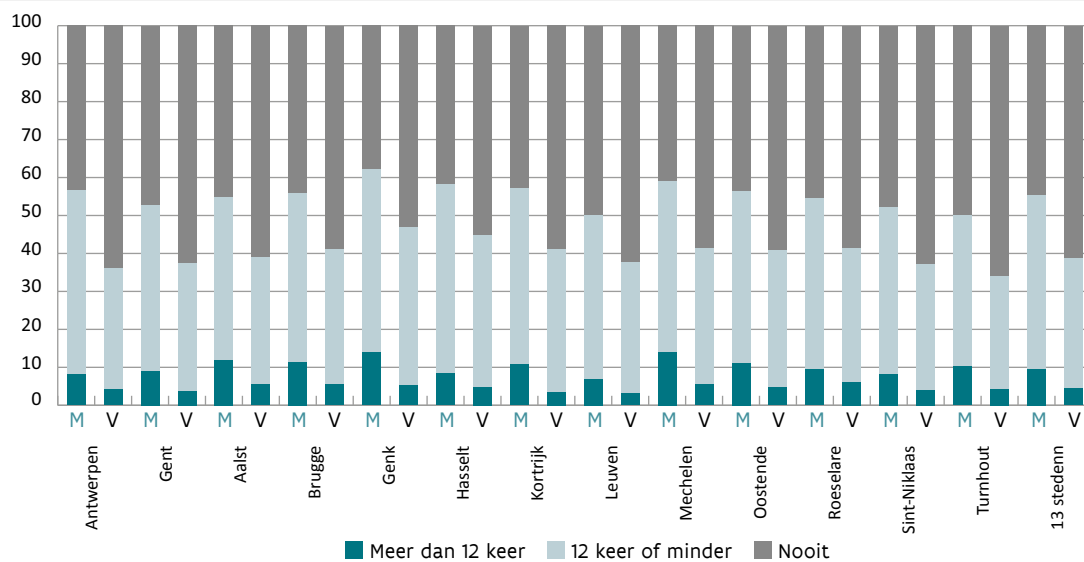
Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Intensiteit waarmee de bevolking een sportevenement bijwoont, al dan niet in de eigen stad, in %.

	2014				2017			
	Nooit	12 keer of minder	Meer dan 12 keer	Voor-namelijk eigen stad	Nooit	12 keer of minder	Meer dan 12 keer	Voor-namelijk eigen stad
Antwerpen	57	37	6	83	54	40	6	82
Gent	56	38	6	78	55	39	6	81
Aalst	55	36	9	69	53	38	9	75
Brugge	54	36	9	85	52	40	8	81
Genk	45	42	13	86	46	45	9	87
Hasselt	53	36	10	74	49	45	7	67
Kortrijk	52	40	8	77	51	42	7	79
Leuven	54	39	7	77	56	39	5	72
Mechelen	54	35	10	74	50	40	10	77
Oostende	52	39	9	79	52	41	8	84
Roeselare	50	42	8	66	52	40	8	77
Sint-Niklaas	55	37	8	63	56	38	6	67
Turnhout	58	34	8	66	58	35	7	65
Totaal 13 steden	55	38	8	78	53	40	7	79

Bron: survey Stadsmonitor.

Bijwonen van een sportevenement, naar geslacht, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID OVER SPORT- EN RECREATIEVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de sport- en recreatievoorzieningen.

In de survey van de Stadsmonitor werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'In welke mate ben je tevreden over het aanbod aan sportvoorzieningen (sportcentra, zalen en pleinen voor binnen- en buitensport) in de stad?' en (2) 'In welke mate ben je tevreden over de recreatievoorzieningen (recreatiedomeinen, wandel- en fietspaden ...) in de stad?'

Respondenten konden in beide gevallen antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'noch tevreden, noch ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'geen mening / niet van toepassing'. Wie antwoordde met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening / niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan sport- en recreatievoorzieningen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van haar stadsbewoners. Dit aanbod geeft aan alle bevolkingsgroepen de kans om hun sportieve activiteiten te ontplooiën. Sportverenigingen zijn hiernaast een belangrijk onderdeel van het verenigingsleven in de stad en hebben zo ook een grote sociale betekenis. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen', intentie 2.4 'Maximaal inspelen op diversiteit' en intentie 2.7 'Stimuleren sociale cohesie'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die sport- en recreatie in beeld brengen zoals [Sportparticipatie](#), [Sportclubs](#) en [Sportinfrastructuur](#), [Bijwonen sportevenement](#) en [Tevredenheid over voorzieningen](#).

In 2017 is 75% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de sportvoorzieningen in hun stad en is 70% tevreden over de recreatievoorzieningen. Deze percentages verschillen nauwelijks met de cijfers voor Vlaanderen. De tevredenheid over de sportvoorzieningen ligt zowel in de centrumsteden als in Vlaanderen gemiddeld hoger dan de tevredenheid over de recreatievoorzieningen.

De tevredenheid over de sportvoorzieningen is in 2017 het grootst in Genk (87%). Ook in Brugge, Hasselt, Kortrijk en Leuven bedraagt dit percentage 80% of meer. Antwerpen en Turnhout tekenden de laagste percentages op. Beide steden scoren minder dan 70%. De tevredenheid over de recreatievoorzieningen levert vergelijkbare resultaten op. Opnieuw scoort Genk het hoogst met een percentage van 86%. Een aantal steden hebben een percentage onder 65%. Dit is het geval voor Antwerpen, Aalst, Roeselare en Turnhout.

In de meeste centrumsteden is het verschil tussen de percentages voor beide voorzieningen in 2017 beperkt. Enkel in Aalst, Kortrijk en Roeselare is er een verschil van zo'n 13 à 14 procentpunten tussen de tevredenheid over de sportvoorzieningen en de tevredenheid voor de recreatievoorzieningen.

Aalst, Genk en Mechelen kennen een toename van de tevredenheid over de sportvoorzieningen in vergelijking met de vorige edities van de Stadsmonitor. Voor de andere steden zijn de evoluties minder uitgesproken. Met betrekking tot de recreatievoorzieningen kennen voornamelijk Aalst en Kortrijk een gestage toename over de jaren heen. Roeselare stijgt 7 procentpunten ten opzichte van 2014.

Vrouwen en hoger opgeleiden zijn iets vaker tevreden over de sportvoorzieningen in hun stad dan mannen en inwoners met een lager opleidingsniveau. Verder zijn er verschillen naar nationaliteit en gezinssituatie: Belgen zijn vaker tevreden dan niet-Belgen, alleenwonenden (al dan niet met kinderen) zijn minder vaak tevreden dan anderen.

Voor de recreatievoorzieningen geldt dat vrouwen en hoger opgeleiden iets vaker tevreden zijn dan mannen en lager opgeleiden.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er zijn verschillen in de voorbeelden en de antwoordcategorieën tussen de Gemeente- en Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor werden er bij 'sportvoorzieningen' geen voorbeelden tussen de haakjes gegeven, in de Stadsmonitor wel. In de Gemeentemonitor werd de antwoordcategorie 'weet niet / niet van toepassing' gebruikt, in de Stadsmonitor 'geen mening / niet van toepassing'. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

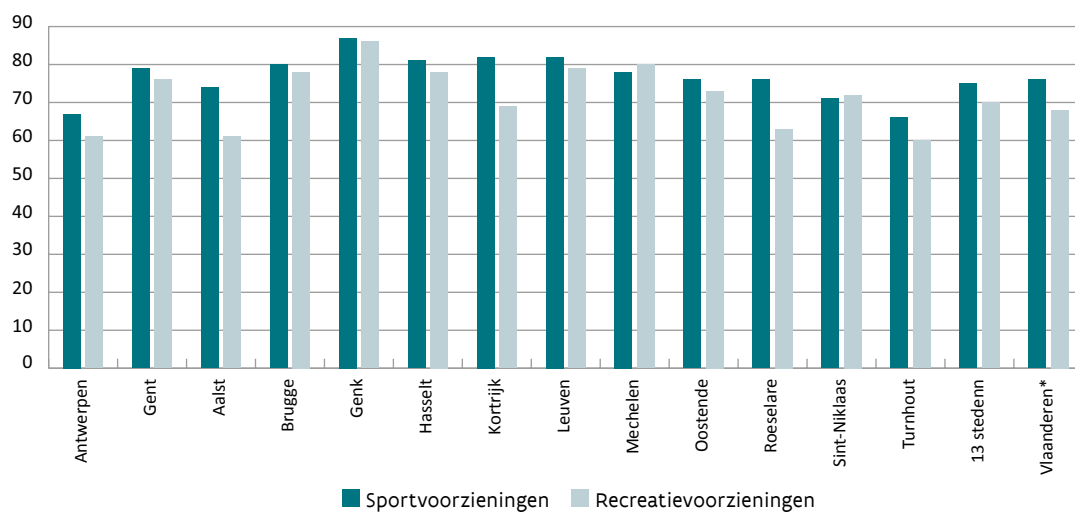
Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	Sportvoorzieningen				Recreatievoorzieningen			
	2008	2011	2014	2017	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	66	69	66	67	55	63	60	61
Gent	73	77	79	79	65	72	75	76
Aalst	69	68	68	74	56	56	58	61
Brugge	77	80	80	80	78	80	76	78
Genk	74	84	80	87	88	87	85	86
Hasselt	84	86	82	81	84	83	76	78
Kortrijk	85	85	79	82	62	70	64	69
Leuven	81	87	84	82	79	85	79	79
Mechelen	69	69	74	78	73	79	79	80
Oostende	81	81	78	76	73	76	70	73
Roeselare	81	82	75	76	66	67	55	63
Sint-Niklaas	81	79	73	71	75	75	74	72
Turnhout	79	68	65	66	68	61	59	60
Totaal 13 steden	74	76	74	75	67	71	69	70
Vlaanderen*	/	/	/	76	/	/	/	68

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen, in 2017, in %.

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

BIBLIOTHEKEN: AANBOD EN GEBRUIK

Definitie

Aanbod: het aantal stuks collectie per inwoner (onderscheid gedrukt en audiovisuele materialen).

Gebruik: het aandeel (%) leners in de bevolking.

De gedrukte materialen omvatten volgende categorieën: boeken, kranten, tijdschriften, strips, bladmuziek en naslagwerken.

De audiovisuele materialen omvatten: cd's, cd-rom's, dvd's, daisy-boeken, muziek-dvd's en games.

Het aandeel leners betreft de bij de openbare bibliotheken geregistreerde leners. Er wordt ook een onderscheid gemaakt tussen binnen en buiten het werkgebied. Onder het werkgebied van de bibliotheek wordt verstaan de gemeente zelf bij een gemeentelijke bibliotheek en alle samenwerkende gemeenten binnen een samenwerkingsverband.

Voor meer informatie:

<http://www.kennisportaalccenbib.be>

Toelichting

Deze indicator geeft invulling aan intentie 1.1 rond een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen over verschillende domeinen heen in de stad. Dit aanbod is enerzijds voldoende gediversifieerd om te voldoen aan verschillende sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen en de samenstelling van de huishoudens (vb. het stedelijk aanbod aan vrije tijd) als aan de demografische behoeften. Anderzijds is het aanbod ook voldoende territoriaal gespreid en vervult de stad hier zijn centrumfunctie

(intentie 1.2).

De indicator kan samen gelezen worden met **Cultuurcentra: aanbod en gebruik** en **Tevredenheid over culturele voorzieningen**.

In 2015 is er globaal gezien nog steeds een duidelijk overwicht van de gedrukte materialen, die in Vlaanderen en de meeste steden meer dan 80% van het aanbod uitmaken. Heel veel verschuiving zit hier de voorbije jaren niet meer op, hoewel er op het Vlaamse niveau wel een lichte daling is van de gedrukte materialen en een lichte stijging van de audiovisuele materialen.

Hasselt, Roeselare en Kortrijk hebben het hoogste aantal gedrukte materialen per inwoner. Hasselt, Kortrijk, Roeselare, Aalst en Oostende steken erboven uit wat het aanbod aan audiovisuele materialen betreft.

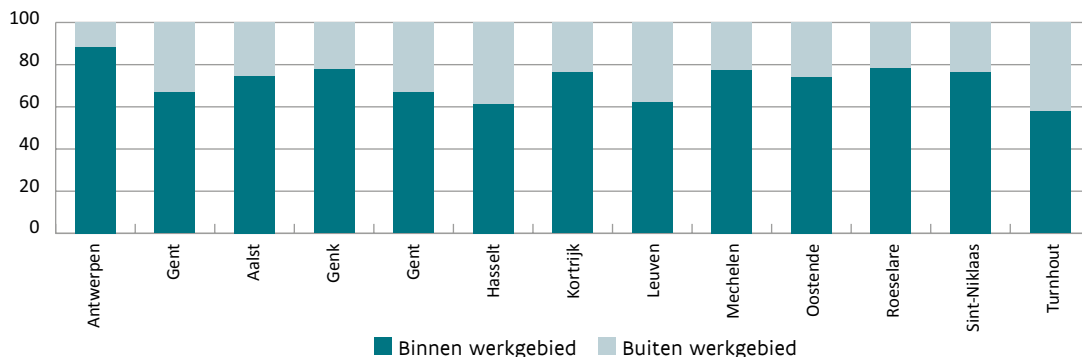
De 13 steden scoren boven het Vlaamse percentage wat het aandeel leners betreft. De hoogste aandelen kunnen teruggevonden worden in de Limburgse steden, Leuven en Roeselare. In Antwerpen is het aandeel leners binnen het eigen werkgebied het hoogst. De bibliotheken van Hasselt, Leuven en Turnhout bedienen het hoogste aandeel buiten het eigen werkgebied.

Wat de collectie betreft zijn er wel wat schommelingen doorheen de jaren, maar duidelijke evoluties zijn er niet. Wat het aandeel leners betreft is er een duidelijk patroon, dat daalt doorheen de jaren.

Aandachtspunten

Alle cijfers kunnen opgevraagd worden in het kennisportaal: www.kennisportaalccenbib.be.

Aandeel van de leners dat binnen en buiten het eigen werkgebied van de bibliotheek valt, in 2015.

Bron: kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken.

Aantal stuks collectie per inwoner, van 2008 tot 2015.

	2008		2011		2014		2015	
	Gedrukt	Audiovisueel	Gedrukt	Audiovisueel	Gedrukt	Audiovisueel	Gedrukt	Audiovisueel
Antwerpen	2,5	0,6	1,9	0,6	1,8	0,5	1,8	0,5
Gent	2,3	0,4	2,1	0,3	2,0	0,4	2,1	0,4
Aalst	2,6	0,7	2,3	0,8	2,0	1,0	1,9	1,0
Brugge	3,2	0,4	2,9	0,4	3,8	0,4	3,8	0,4
Genk	3,1	0,7	3,2	0,9	2,9	0,8	2,7	0,7
Hasselt	6,0	1,1	6,1	1,0	17,8	1,1	17,4	1,8
Kortrijk	5,0	2,0	4,5	1,7	4,4	1,8	4,2	1,8
Leuven	2,3	0,5	2,1	0,6	2,1	0,6	2,2	0,6
Mechelen	2,8	0,5	2,5	0,5	2,5	0,4	2,6	0,4
Oostende	3,7	0,9	3,4	1,0	3,4	0,9	3,3	1,0
Roeselare	7,6	1,1	6,3	1,0	6,1	1,0	5,9	1,0
Sint-Niklaas	3,8	0,5	3,4	0,5	3,4	0,5	3,8	0,6
Turnhout	4,0	0,6	3,7	0,7	3,7	0,6	3,6	0,6
Totaal 13 steden	3,2	0,7	2,8	0,6	3,3	0,7	3,3	0,7
Vlaanderen	3,4	0,5	3,2	0,5	3,2	0,6	3,2	0,6

Bron: kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken.

Aandeel geregistreerde leners ten opzichte de bevolking, van 2008 tot 2015, in %.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antwerpen	17,4	17,3	17,1	16,4	16,2	16,1	15,8	15,3
Gent	32,2	31,7	30,4	29,1	28,6	27,6	26,8	25,1
Aalst	27,0	25,8	23,8	23,2	22,4	22,1	21,1	20,3
Brugge	25,9	24,7	22,6	26,5	25,5	26,2	25,6	24,9
Genk	42,8	47,6	43,3	51,0	52,3	53,3	55,9	56,3
Hasselt	54,5	52,3	49,4	45,8	44,8	43,8	39,2	39,5
Kortrijk	26,2	24,9	24,7	23,5	23,3	21,3	21,5	22,3
Leuven	30,9	30,3	29,1	29,7	29,6	28,6	25,1	27,1
Mechelen	20,9	20,4	19,5	18,5	18,1	17,9	16,9	17,2
Oostende	30,8	30,6	29,1	27,0	25,2	23,7	22,9	22,2
Roeselare	28,7	27,9	27,4	25,7	25,1	23,9	25,0	25,2
Sint-Niklaas	25,9	25,4	23,3	25,3	25,9	24,5	24,2	23,9
Turnhout	34,6	34,0	30,2	24,2	23,8	23,9	24,0	23,8
Totaal 13 steden	27,0	26,6	25,3	25,0	24,6	24,1	23,4	23,0
Vlaanderen	24,6	24,2	23,5	23,0	22,6	22,2	21,4	21,0

Bron: kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken.

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een bibliotheek heeft bezocht, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een openbare bibliotheek bezocht?'. Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangeven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan openbare bibliotheken dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die culturele participatie in beeld brengen; zoals [Bibliotheken: aanbod en gebruik](#), [Bezoek podiumkunsten](#), [Bijwonen sportevenement](#), [Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen](#) en [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#).

Gemiddeld 52% van de inwoners van de centrumsteden heeft in 2017 een openbare bibliotheek bezocht. De meeste steden wijken nauwelijks af van dit gemiddelde. Roeselare scoort het hoogst, met een percentage van 58%, terwijl Mechelen het laagste percentage optekent

met 42%. Het overgrote merendeel van de inwoners bezoekt de bibliotheek voornamelijk in de eigen stad. Ook naar frequentie zijn de verschillen tussen de centrumsteden beperkt. De meeste respondenten geven aan de bibliotheek 1 tot 6 keer te hebben bezocht. Het aandeel inwoners dat de bibliotheek 7 tot 12 keer of meer dan 12 keer heeft bezocht, schommelt in beide gevallen voor alle centrumsteden rond de 10%.

Met uitzondering van Roeselare kennen alle centrumsteden in vergelijking met 2008 een daling van het bibliotheekbezoek. Deze daling is het meest uitgesproken in Hasselt en Turnhout, met respectievelijk een daling van 8 en 11 procentpunten. Het aandeel respondenten dat aangeeft de bibliotheek voornamelijk in de eigen stad te hebben bezocht, wijzigt nauwelijks over de jaren heen.

Er zijn opvallende verschillen naar opleidingsniveau. Hoger opgeleiden geven vaker aan dan lager opgeleiden het afgelopen jaar een bibliotheek te hebben bezocht. Ook leeftijd speelt een rol. Doorgaans geldt dat hoe jonger de respondent, hoe groter de kans dat hij of zij het afgelopen jaar minstens één keer naar de bibliotheek is geweest. Verder geven niet-Belgen vaker aan minstens één keer naar de bibliotheek te zijn geweest. Hetzelfde geldt voor inwoners die alleen wonen met kinderen, samenwonen met partner en kinderen of inwoners bij ouders of familie.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Dit item wordt ook bevraagd in de Gemeentemonitor. Omdat de vraagstelling te sterk afwijkt van deze in de Stadsmonitor, worden er hier geen cijfers voor Vlaanderen weergegeven. Deze zijn echter wel beschikbaar op de website van de Gemeente- en de Stadsmonitor.

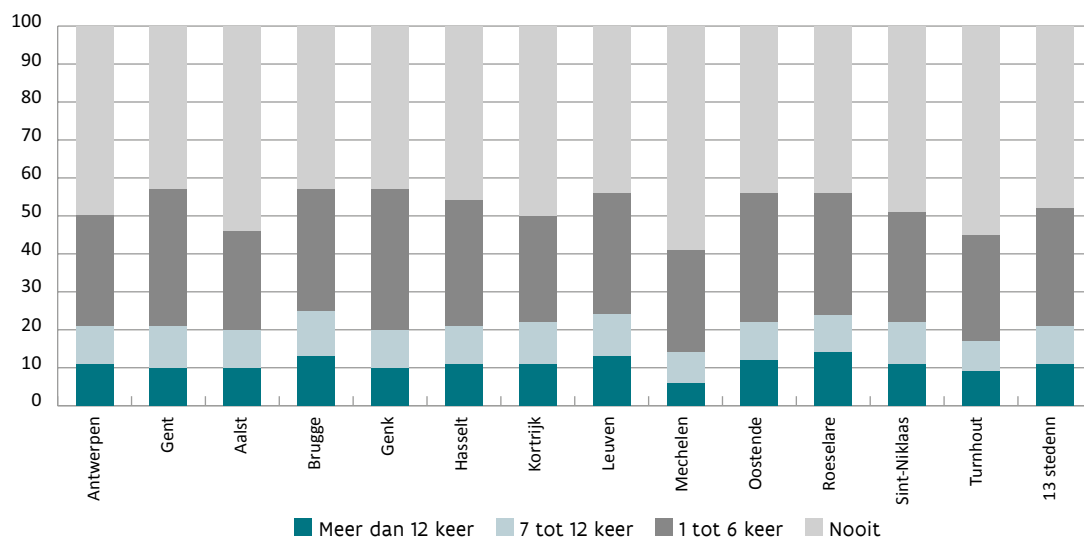
Bibliotheekbezoek in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	2008*	2011	vooral eigen stad	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	52	48	94	50	94	49	95
Gent	59	52	98	53	95	57	95
Aalst	49	45	90	50	91	46	89
Brugge	61	53	94	56	94	57	96
Genk	61	59	96	61	96	57	95
Hasselt	62	57	94	58	94	54	93
Kortrijk	52	45	90	51	93	49	93
Leuven	61	56	97	56	96	56	95
Mechelen	44	43	90	43	90	42	88
Oostende	60	59	98	58	94	56	96
Roeselare	56	52	93	58	94	58	97
Sint-Niklaas	55	52	97	54	95	51	93
Turnhout	56	48	93	45	95	45	94
Totaal 13 steden	55	50	95	53	94	52	94

* in 2008 werd niet gevraagd of het vooral in de stad plaats vond.

Bron: survey Stadsmonitor.

Bibliotheekbezoek, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

CULTUURCENTRA: AANBOD EN GEBRUIK

Definitie

Aanbod: het aantal eigen en receptieve activiteiten van de cultuurcentra per 1.000 inwoners.

Gebruik: het aantal actieve klanten (onderscheid binnen/buiten stad) en aandeel (%) van de inwoners dat actieve klant is. Het bereik is het aantal actieve klanten wonend binnen de stad in verhouding tot het aantal inwoners van de stad (%).

Een cultuurcentrum is een gemeentelijke instelling, erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, waarbinnen manifestaties op kunst-, muziek- en cultuurgebied zich kunnen afspelen. Ze hebben een regionale functie op vlak van gemeenschapsvorming en cultuurparticipatie.

Eigen activiteiten zijn activiteiten waarbij het cultuurcentrum de organisator is of een beduidende inhoudelijke en financiële inbreng heeft. Het receptieve aanbod wordt georganiseerd door individuele of georganiseerde gebruikers (verenigingen, clubs...) in de infrastructuur van het cultuurcentrum. Heel vaak ondersteunen de cultuurcentra dit receptieve aanbod door het ter beschikking stellen van technische en organisatorische kennis.

Onder actieve klanten worden personen verstaan die minstens één keer deelgenomen hebben aan een eigen activiteit in dat betreffende jaar. Deze worden opgedeeld in actieve klanten die binnen én buiten de eigen stad van het cultuurcentrum wonen.

Voor meer informatie:

<http://www.kennisportaalccenbib.be>

Toelichting

Deze indicator geeft invulling aan intentie 1.1 rond een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen over verschillende domeinen heen in de stad. Dit aanbod is enerzijds voldoende gediversifieerd om te voldoen aan verschillende sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen en de samenstelling van de huishoudens (vb. het stedelijk aanbod aan vrije tijd) als aan de demografische behoeften.

De opsplitsing tussen stads- en niet stadsgebruikers laat tevens toe een aspect van de centrumfunctie van de steden op het vlak van cultuuraanbod in beeld te brengen (intentie 1.2).

De indicator kan samen gelezen worden met **Bibliotheken: aanbod en gebruik** en **Tevredenheid over culturele voorzieningen**.

In 2015 is er globaal gezien een duidelijk overwicht van de receptieve activiteiten, die in de meeste steden twee derde tot driekwart van het aanbod uitmaken. Voor Vlaanderen ligt dit aandeel nog wat hoger, de receptieve activiteiten maken ruim driekwart van het aanbod uit. Mechelen, Oostende, Roeselare en Turnhout wijken hier echter van af. In hun cultuurcentra overtreft het eigen aanbod duidelijk het receptieve aanbod. Wat het aantal actieve klanten betreft is er voor de meeste steden een evenwicht tussen zij die wonen in de stad en zij die wonen buiten de stad. Dit sluit aan bij de globale situatie voor het Vlaamse Gewest. Roeselare trekt vooral actieve klanten in de eigen stad aan. De Limburgse centrumsteden, Kortrijk en Turnhout daarentegen hebben een groter bereik buiten de eigen stad. In veel steden heeft minder dan 5% van de inwoners deelgenomen aan het eigen aanbod van de cultuurcentra. Leuven en Sint-Niklaas slagen er in tussen 5 en 10% van de bevolking te bereiken. Roeselare, Oostende en Turnhout bereiken zelfs 10% of meer van de bevolking.

De cijfers over het aanbod en gebruik van de cultuurcentra schommelen doorheen de jaren zonder duidelijke trends.

Aandachtspunten

Sinds de lancering van de applicatie CCinC door het departement CJM in 2012 worden de cijfergegevens van de cultuurcentra op een gestructureerde en coherente manier opgevraagd. De werkingsgegevens voor het jaar 2011 konden als eerste in CCinC worden ingevoerd. Het departement heeft eerder al bevragingen georganiseerd bij de cultuurcentra waardoor er gegevens beschikbaar zijn vanaf 2008. Alle cijfers kunnen opgevraagd worden in het kennisportaal: www.kennisportaalccenbib.be.

Aantal eigen en receptieve activiteiten van de cultuurcentra*, in 2008, 2011, 2014 en 2015, per 1.000 inwoners.

	2008		2011		2014		2015	
	Eigen	Receptief	Eigen	Receptief	Eigen	Receptief	Eigen	Receptief
Aalst	6,5	12,0	3,9	11,2	5,9	18,2	6,5	21,2
Brugge	4,2	4,8	4,0	12,2	4,2	12,1	3,6	13,5
Genk	7,7	19,0	8,8	24,2	8,8	18,0	11,3	15,5
Hasselt	7,3	22,0	6,0	21,3	5,3	17,8	5,6	15,8
Kortrijk	6,8	91,8	6,2	94,3	5,1	42,5	4,6	23,8
Leuven	5,4	5,7	5,6	4,6	5,3	8,0	4,8	6,7
Mechelen	10,6	3,3	5,7	4,6	11,5	8,0	8,4	6,9
Oostende	nb	nb	nb	nb	6,6	4,0	6,0	5,3
Roeselare	5,9	8,5	7,2	6,3	7,4	4,5	6,3	4,4
Sint-Niklaas	9,0	14,1	12,0	17,5	11,7	39,2	11,0	40,6
Turnhout	77,5	32,4	45,1	17,2	47,3	19,2	56,1	17,8
11 steden*	9,8	18,0	7,7	18,9	9,0	17,0	9,0	15,3
Vlaams Gewest**	3,6	10,8	3,4	11,2	3,4	11,2	3,4	11,0

* De steden Antwerpen en Gent ontbreken. Antwerpen heeft geen enkele manier om in cultuurcentra de unieke bezoeker op jaarbasis te tellen. Daarom zijn ze niet opgenomen voor de indicator aanbod en gebruik van cultuurcentra. Gent heeft geen cultuurcentrum in de klassieke zin. Cijfers meegeven van de huizen die via stadsdagen de rol vervullen van cultuurcentrum zou een verkeerd/vertekend beeld geven.

** Vlaams Gewest: de cijfers voor Vlaanderen hebben betrekking op 66 door de Vlaamse overheid erkende cultuurcentra in het Vlaamse Gewest.

Bron: kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken.

Aantal actieve klanten van de cultuurcentra, percentage dat daarvan stadbewoner is en het bereik, in 2008, 2011, 2014 en 2015.

	2008			2011			2014			2015		
	Klanten	% Stads-bewoner	Bereik	Klanten	% Stads-bewoner	Bereik	Klanten	% Stads-bewoner	Bereik	Klanten	% Stads-bewoner	Bereik
Aalst	8.209	45	5	8.856	46	5	6.733	52	4	6.338	46	3
Brugge	6.808	60	3	6.459	55	3	7.189	44	3	7.422	52	3
Genk	4.821	60	5	7.467	37	4	7.477	32	4	6.697	31	3
Hasselt	9.233	31	4	8.531	31	4	9.459	30	4	9.712	30	4
Kortrijk	4.279	45	3	4.173	39	2	5.640	42	3	6.247	37	3
Leuven	11.156	47	6	15.237	47	7	10.649	48	5	10.509	49	5
Mechelen	3.440	47	2	3.924	46	2	4.288	50	3	4.979	54	3
Oostende	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	21.045	87	26	22.655	44	14
Roeselare	7.531	38	5	11.288	58	11	14.430	49	12	13.785	67	15
Sint-Niklaas	9.611	35	5	11.637	46	7	12.881	46	8	11.122	51	8
Turnhout	14.718	30	11	20.057	34	16	14.840	30	11	15.825	26	10
11 steden*	79.806	41	4	97.629	43	5	114.631	50	7	115.291	44	6
Vlaams Gewest**	246.223	44	/	262.145	45	/	359.796	46	/	340.703	45	/

* In 2008 en 2011 totaal zonder Oostende. Zie ook opmerking over Antwerpen en Gent onder de vorige tabel.

** Vlaams Gewest: de cijfers voor Vlaanderen hebben betrekking op 66 door de Vlaamse overheid erkende cultuurcentra in het Vlaamse Gewest.

Bron: kennisportaal cultuurcentra en bibliotheken.

BEZOEK PODIUMKUNSTEN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar 1 of meerdere podiumvoorstellingen heeft bijgewoond, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een podiumvoorstelling bijgewoond (ballet-, dans-, toneelvoorstelling of concert)?'. Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangeven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan podiumvoorstellingen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die culturele participatie in beeld brengen; zoals [Bibliotheekbezoek](#), [Bijwonen sportevenement](#), [Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen](#), [Bioscoopbezoek](#) en [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#).

In 2017 heeft ongeveer 62% van de inwoners van de centrumsteden het afgelopen jaar een podiumvoorstelling bezocht. Net geen 8 op de 10 inwoners deed dit voornamelijk in de eigen stad. De centrumsteden Antwerpen, Gent, Hasselt, Leuven en Mechelen rapporteren een percentage boven het gemiddelde van alle centrumsteden. Turnhout scoort het laagst, met een percentage van 53%. Het merendeel van de respondenten gaf aan 1 tot 6 keer een podiumvoorstelling te hebben bijgewoond (52%). Slechts een beperkt aandeel gaf dit 7 tot 12 keer (6%) of meer dan 12 keer (3%) te hebben gedaan. 38% gaf aan het afgelopen jaar niet naar een voorstelling te zijn geweest.

In vergelijking met 2014 blijven de verschillen beperkt. Antwerpen en Hasselt tekenen een stijging op van 5 procentpunten met betrekking tot het bezoek van podiumkunsten, terwijl Sint-Niklaas een daling van 3 procentpunten rapporteert. Ook het bezoek in de eigen stad kent weinig verschuivingen.

Personen zonder betaald werk geven vaker aan het afgelopen jaar geen podiumvoorstelling te hebben bezocht dan inwoners met betaald werk. Hetzelfde geldt voor herkomst: Belgen geven vaker aan een podiumvoorstelling te hebben bezocht dan niet-Belgen. Hiernaast geven 75-plussers vaker aan geen voorstelling te hebben bezocht. Er zijn ook uitgesproken verschillen naar opleidingsniveau. Terwijl 58% van de laaggeschoolden aangeeft geen voorstelling te hebben bezocht, geeft slechts 23% van de hoogopgeleiden aan dit niet te hebben gedaan.

Aandachtspunten

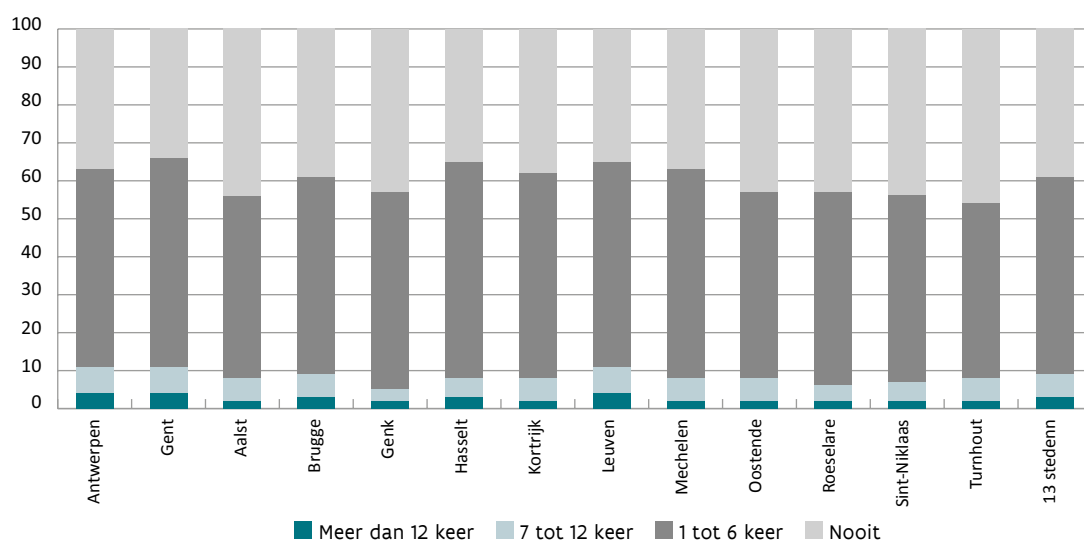
Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Bezoek podiumkunsten in 2014 en 2017, in %.

	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	58	87	63	87
Gent	65	85	66	83
Aalst	55	63	56	66
Brugge	59	77	59	78
Genk	56	76	57	78
Hasselt	59	77	64	77
Kortrijk	58	75	62	75
Leuven	67	70	65	73
Mechelen	59	63	63	65
Oostende	56	75	57	80
Roeselare	57	73	57	77
Sint-Niklaas	59	64	56	70
Turnhout	54	71	53	71
Totaal 13 steden	59	78	62	79

Bron: survey Stadsmonitor.

Bezoek podiumkunsten, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

BEZOEKERS VAN MUSEA, TENTOONSTELLINGEN OF HISTORISCHE PLAATSEN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een museum, tentoonstelling of een historische plaats heeft bezocht, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een museum, tentoonstelling, galerij of historische plaats (kastelen, kerken ...) bezocht?. Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangeven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan musea, tentoonstellingen en historische plaatsen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die culturele participatie in beeld brengen; zoals [Bibliotheekbezoek](#), [Bijwonen sportevenement](#), [Bezoek podiumkunsten](#) en [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#).

In 2017 heeft ongeveer 66% van de inwoners van de centrumsteden het afgelopen jaar een museum, tentoonstelling of een historische plaats bezocht. Net iets minder dan 7 op de 10 inwoners deed dit voornamelijk in de eigen stad. Er zijn opvallende verschillen tussen de centrumsteden. Leuven en Gent rapporteren het hoogste percentage, met een cijfer van 75%. Genk en Roeselare scoren het laagst, met percentages rond de 50%. Het overgrote merendeel van de inwoners van de centrumsteden heeft een museum, tentoonstelling of historische plaats 1 tot 6 keer bezocht (53%). Slechts een beperkt aandeel gaf aan dit 7 tot 12 keer (9%) of meer dan 12 keer (4%) te hebben gedaan. 34% heeft het afgelopen jaar geen enkel museum, tentoonstelling of historische plaats bezocht.

In vergelijking met 2014 zijn er weinig opvallende verschillen. Mechelen en Roeselare rapporteren een daling van om en bij de 4 procentpunten. In het geval van de andere centrumsteden stagneren de cijfers, of is er een kleine toename.

Er zijn opvallende verschillen naar opleidingsniveau. 53% van de laaggeschoolden in de centrumsteden geeft aan het afgelopen jaar geen museum, tentoonstelling of historische plaats te hebben bezocht. Dit percentage bedraagt slechts 19% bij hogeschoolden. Hiernaast zijn er ook verschillen naar leeftijd. 75-plussers geven vaker aan geen museum, tentoonstelling of historische plaats te hebben bezocht dan inwoners in een andere leeftijdscategorie. Verder geven personen zonder betaald werk vaker aan niet te zijn geweest.

Aandachtspunten

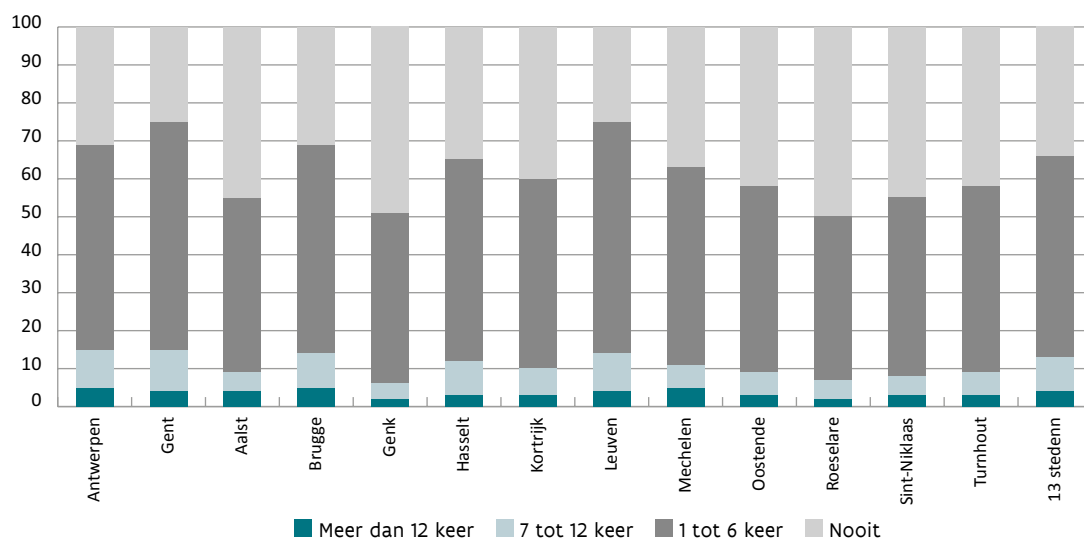
Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen, in 2014 en 2017, %.

	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	67	70	69	75
Gent	77	73	75	78
Aalst	55	35	55	47
Brugge	67	69	69	76
Genk	51	47	51	52
Hasselt	64	51	65	59
Kortrijk	58	47	60	50
Leuven	73	55	75	59
Mechelen	68	46	63	57
Oostende	59	55	58	65
Roeselare	54	37	50	50
Sint-Niklaas	57	37	55	46
Turnhout	56	50	57	56
Totaal 13 steden	65	61	66	67

Bron: survey Stadsmonitor.

Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

BEZOEKERS VAN EEN PLEIN-, PARKEVENEMENT OF ZOMERFESTIVAL

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een plein-, parkevenement of zomerfestival heeft bezocht, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatieve steekproef van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een plein-, parkevenement of zomerfestival bezocht?'. Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangaven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan evenementen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die culturele participatie in beeld brengen; zoals [Bezoek podiumkunsten](#), [Bijwonen sportevenement](#), [Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen](#) en [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#).

In 2017 heeft gemiddeld 65% van de inwoners van de centrumsteden het afgelopen jaar minstens 1 plein-, parkevenement of zomerfestival bezocht in de eigen stad of elders. Gent, Leuven en Mechelen tekenen het hoogste percentage op (69%). De verschillen tussen de steden blijven beperkt, met uitzondering van Roeselare, waar het percentage 54% bedraagt. De meerderheid van de respondenten dat aangaf het afgelopen jaar

een plein-, parkevenement of zomerfestival te hebben bezocht in de eigen stad of elders, deed dit 1 tot 6 keer (52% voor de totaliteit van de 13 centrumsteden). 9% deed dit 7 tot 12 keer, slechts 4% meer dan 12 keer.

De overgrote meerderheid van de inwoners van de 13 centrumsteden bezocht een plein-, parkevenement of zomerfestival het afgelopen jaar voornamelijk in de eigen stad. Mechelen rapporteert het hoogste percentage (90%), Roeselare het laagste (70%).

In vergelijking met 2014 is er in het merendeel van de centrumsteden een (lichte) stijging van het aandeel inwoners dat het afgelopen jaar minstens 1 plein-, parkevenement of zomerfestival heeft bezocht in de eigen stad of elders. Deze stijging is het grootst in Hasselt, Kortrijk en Turnhout. In deze centrumsteden is er een toename van 5 procentpunten. Het aandeel bezoekers in 2017 dat aangeeft dergelijke evenementen voornamelijk in de eigen stad te beleven, verschilt voor de meeste steden nauwelijks met het aandeel voor 2014. Enkel in Mechelen is er een stijging met ongeveer 9 procentpunten.

Lager opgeleiden geven dubbel zo vaak aan het afgelopen jaar niet naar een plein-, parkevenement of zomerfestival te zijn geweest dan inwoners met een hoog opleidingsniveau. Hiernaast geven alleenwonenden en samenwonenden zonder kinderen vaker aan niet te zijn geweest. Ook het niet hebben van betaald werk heeft een invloed op het bezoek aan een plein-, parkevenement of zomerfestival. Inwoners zonder betaald werk geven dubbel zo vaak aan dat ze het afgelopen jaar niet naar dergelijk evenement zijn geweest.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

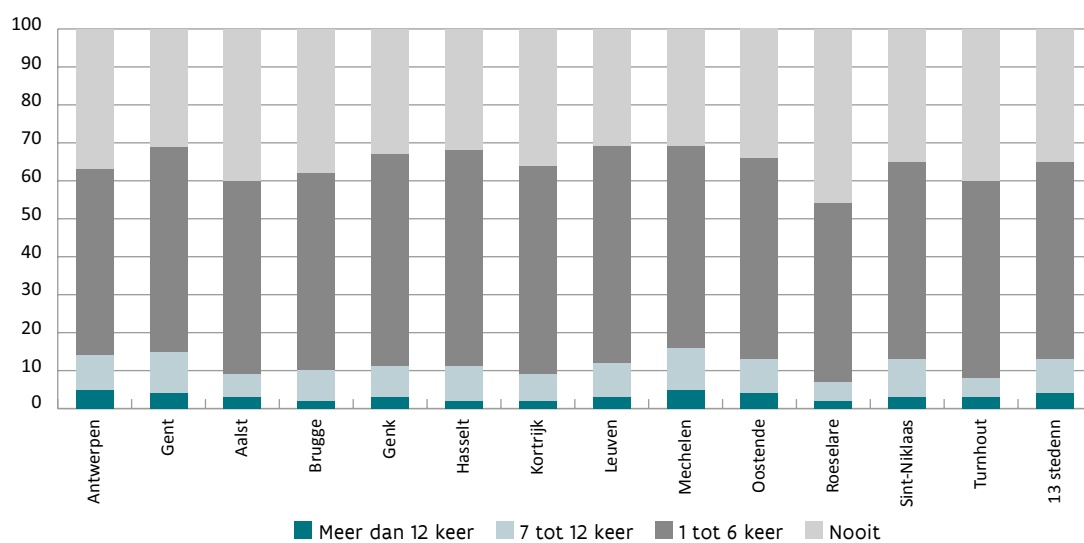
Dit item werd ook bevraagd in de Gemeentemonitor. Omdat de vraagstelling te sterk afwijkt van deze in de Stadsmonitor, zijn er voor dit item geen vergelijkbare cijfers voor Vlaanderen voorhanden. Deze zijn echter wel raadpleegbaar op de website van de Gemeente- en Stadsmonitor.

Bezoek aan een plein-, parkevenement of zomerfestival, in 2014 en 2017, in %.

	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	62	85	63	86
Gent	66	87	69	87
Aalst	56	79	60	78
Brugge	58	82	62	85
Genk	66	85	67	86
Hasselt	63	82	68	83
Kortrijk	59	77	64	80
Leuven	70	78	69	81
Mechelen	65	81	69	90
Oostende	63	83	66	85
Roeselare	51	69	54	70
Sint-Niklaas	63	78	66	80
Turnhout	55	68	60	72
Totaal 13 steden	62	82	65	84

Bron: survey Stadsmonitor.

Bezoek aan een plein-, parkevenement of zomerfestival, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een bioscoop heeft bezocht, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een bioscoop bezocht?. Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangeven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die culturele participatie in beeld brengen; zoals [Bezoek podiumkunsten](#), [Bijwonen sportevenement](#), [Bibliotheekbezoek](#), [Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen](#) en [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#).

In 2017 heeft gemiddeld 66% van de inwoners van de centrumsteden het afgelopen jaar een bioscoop bezocht. In Genk ligt het bioscoopbezoek het hoogst (74%); gevolgd door Gent (70%). Oostende en Aalst

scoren het laagst met percentages onder de 60%. 9 op de 10 inwoners bezocht de bioscoop voornamelijk in de eigen stad. De meeste steden wijken nauwelijks af van dit gemiddelde, met uitzondering van Aalst. Hier gaf 69% van de inwoners aan de bioscoop voornamelijk in de eigen stad te hebben bezocht. Het overgrote merendeel van de respondenten dat aangaf het afgelopen jaar naar de bioscoop te zijn geweest, ging 1 tot 6 keer.

In vergelijking met 2014 stagneert of daalt het bioscoopbezoek lichtjes. In Genk, Hasselt, Sint-Niklaas en Turnhout is er een daling van 5 procentpunten of meer. In vergelijking met 2011 en 2008 gaan ongeveer alle centrumsteden er (licht) op vooruit. Het aandeel inwoners dat de bioscoop voornamelijk in de eigen stad bezocht, kent weinig uitgesproken schommelingen over de jaren heen. Enkel Aalst tekent een duidelijke stijging op.

Lager opgeleiden geven meer dan dubbel zo vaak aan het afgelopen jaar niet naar een bioscoop te zijn geweest dan inwoners met een hoog opleidingsniveau. Verder geldt dat, hoe jonger de inwoner, hoe groter de kans dat iemand het afgelopen jaar een bioscoop heeft bezocht. Hiernaast geven alleenwonenden en samenwonenden zonder kinderen vaker aan niet naar de bioscoop te zijn geweest. Ook het niet hebben van betaald werk heeft een invloed op het bioscoopbezoek. Inwoners zonder betaald werk geven dubbel zo vaak aan dat ze het afgelopen jaar niet naar de bioscoop zijn geweest in vergelijking met inwoners met een betaalde job.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

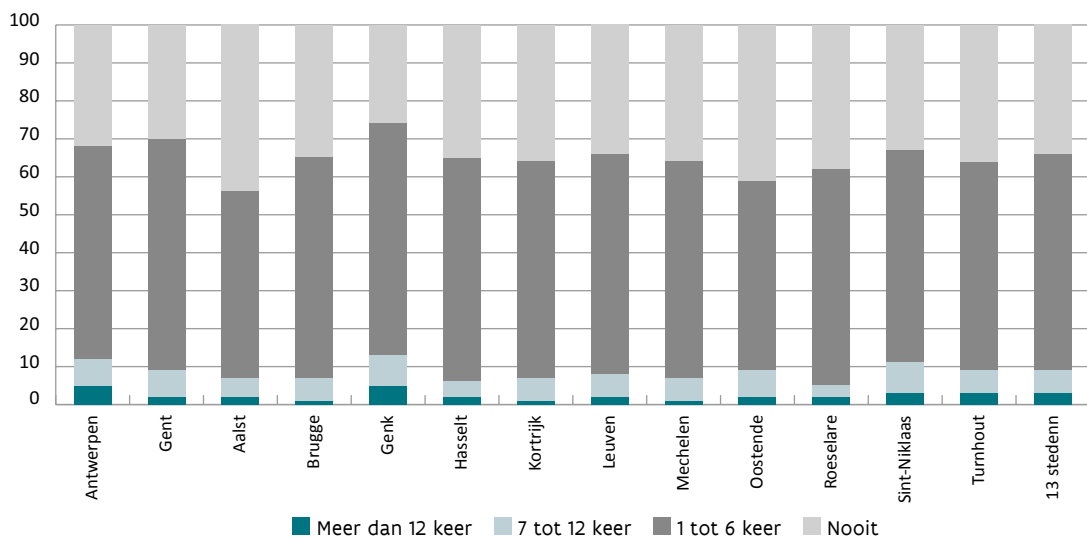
In 2008 werd het bezoek in de eigen stad niet bevraagd.

Bioscoopbezoek in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	2008	2011	vooral eigen stad	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	63	62	91	67	90	68	90
Gent	68	64	94	69	93	70	95
Aalst	56	53	55	60	61	56	69
Brugge	64	62	93	67	92	65	93
Genk	72	69	89	80	92	74	94
Hasselt	67	62	88	73	87	65	85
Kortrijk	56	57	91	66	90	64	92
Leuven	61	61	94	68	92	66	92
Mechelen	57	59	83	66	84	64	88
Oostende	56	55	93	62	90	59	94
Roeselare	52	55	84	65	83	62	85
Sint-Niklaas	66	62	87	72	84	66	89
Turnhout	64	63	92	70	95	64	95
Totaal 13 steden	63	61	89	68	89	66	90

Bron: survey Stadsmonitor.

Bioscoopbezoek, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID OVER CULTURELE VOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) van de bevolking dat tevreden is over culturele voorzieningen in de stad.

In de survey van de Stadsmonitor werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate ben je tevreden over culturele voorzieningen (museum, bioscoop...)?'

De respondent kon antwoorden met 'zeer tevreden', 'eerder tevreden', 'noch tevreden, noch ontevreden', 'eerder ontevreden', 'zeer ontevreden'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan culturele voorzieningen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van haar stadsbewoners (intentie 1.1). Dit aanbod geeft aan alle bevolkingsgroepen de kans om zich cultureel te ontplooiën (intentie 2.1).

Deze indicator kan best samen gelezen worden met diverse indicatoren over culturele participatie zoals [Bibliotheken; aanbod en gebruik](#), [Cultuurcentra: aanbod en gebruik](#), [Bibliotheekbezoek](#), [Bezoek podiumkunsten](#), [Bezoekers van musea, tentoonstellingen of historische plaatsen](#) en de samengestelde indicator [Tevredenheid over voorzieningen](#).

Meer dan 8 op de 10 inwoners in de 13 centrumsteden is tevreden over het aanbod aan culturele voorzieningen.

5% is ontevreden. In Genk, Gent, Brugge, Hasselt en Leuven ligt de tevredenheid boven de 85%. Enkel in Aalst is minder dan 80% van de bevolking tevreden. Hier neemt een vijfde een neutrale houding aan terwijl 8% ontevreden is. In andere steden ligt de ontevredenheid lager. De tevredenheid in de centrumsteden ligt meer dan 10 procentpunten hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. Gemiddeld in Vlaanderen zijn ook dubbel zoveel inwoners ontevreden over de culturele voorzieningen in hun gemeente of stad.

Ten opzichte van vorige metingen zijn er globaal weinig verschuivingen. Wel is er een terugval gebeurd ten opzichte van 2008 in Turnhout (-7ppt), Hasselt en Roeselare (telkens -6ppt) en Kortrijk (-5ppt). Antwerpen, Gent en Oostende zijn er de voorbije jaren op vooruit gegaan.

Van de laaggeschoolden is 3 op de 4 tevreden, bij de hooggeschoolden bijna 9 op de 10. Belgen (83%) zijn iets meer tevreden dan niet-Belgen (79%) en alleenstaanden met kinderen (78%) minder dan samenwonenden met kinderen (84%).

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er zijn verschillen in de voorbeelden tussen haakjes en in de antwoordcategorieën in de survey Gemeentemonitor en Stadsmonitor. Het verschil in antwoordcategorieën betreft enkel 'weet niet/niet van toepassing' in de Gemeentemonitor en 'geen mening/niet van toepassing' in de Stadsmonitor. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

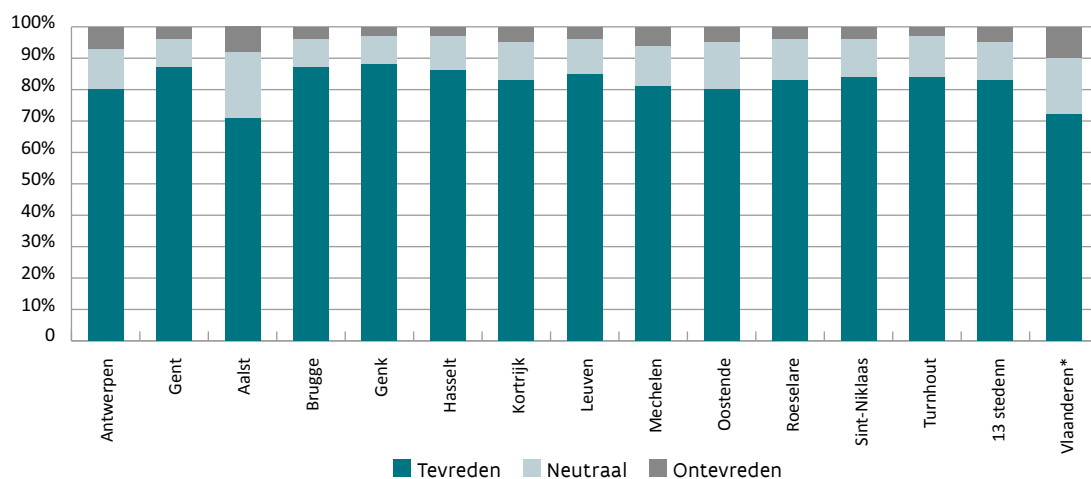
Tevredenheid over culturele voorzieningen, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	78	80	75	81
Gent	84	87	86	87
Aalst	71	71	67	71
Brugge	89	90	84	87
Genk	86	88	86	88
Hasselt	92	91	88	86
Kortrijk	89	86	82	83
Leuven	85	91	86	85
Mechelen	80	83	82	81
Oostende	75	72	77	80
Roeselare	90	89	84	83
Sint-Niklaas	87	85	83	84
Turnhout	92	88	85	84
Totaal 13 steden	83	84	80	83
Vlaanderen*	/	/	/	72

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Tevredenheid over culturele voorzieningen, in 2017, in %.

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

OPEN JEUGDRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Het aandeel (%) van de jongeren (12-18 jaar) dat woont binnen 1.000m loopafstand van open jeugdruimte. De indicator bestaat uit het aantal 12-18-jarigen dat woont binnen 1.000m loopafstand van open jeugdruimte op het totaal aantal 12-18-jarigen in de stad.

Open jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke open ruimtes met jeugd-, sport-, of recreatiefaciliteiten voor jongeren (sport- en recreatiefaciliteiten op buurtgroen, speelruimte, open terrein aan jeugdinfrastructuur, skateterrein, ed.). Exclusieve terreinen voor sport behoren niet tot de indicator.

Toelichting

De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in de verschillende behoeften van de inwoners, waaronder de ruimte voor jongeren (intentie 1.1), 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt, dit stimuleert onder andere de sociale contacten en maakt de stad aantrekkelijker voor zowel bezoekers als bewoners (intentie 3.1), 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten (intentie 3.7) en 4) en tenslotte bevorderen ze de binnenstedelijke differentiatie (intentie 5.7).

Deze indicator leest men best samen met de indicatoren [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#), [Tevredenheid over de buurt](#), [Tevredenheid over het contact in de buurt](#), [Speelruimte in de wijk](#) en [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#).

In 8 van de 13 centrumsteden beschikt meer dan 80% van de jongeren over open jeugdruimte binnen 1.000m loopafstand van hun woning. In Leuven, Turnhout, Gent, Hasselt en Genk is dit zelfs meer dan 90% van de 12-18 jarigen. In de overige steden liggen de aandelen lager. Enkel in Antwerpen en Oostende beschikt minder dan de helft van de jongeren over open jeugdruimte in de buurt. In deze steden bedragen de aandelen respectievelijk 35% en 17%.

De verschillen binnen de stadsgrenzen zijn vaker meer uitgesproken dan die tussen de steden. In Aalst, Antwerpen, Mechelen en Gent loopt het binnenstedelijke verschil op tot meer dan 50 procentpunten.

Aandachtspunten

Deze indicator is ontwikkeld met behulp van geografische informatiesystemen (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

Bij de vergelijking in de tijd is eveneens enige voorzichtigheid aangeraden. De evoluties in de nauwkeurigheid van de koppeling van inwoners op adresniveau en de verandering in de berekeningswijze voor Oostende en Gent maken vergelijkingen in de tijd moeilijker.

Tussen 2006 en 2014 werkten Gent en Oostende met een netwerkanalyse bij de berekening van het aandeel inwoners dat op loopafstand van een voorziening woont. In 2017 is voor elke centrumstad gebruik gemaakt van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Dit vraagt om enige voorzichtigheid bij de vergelijking van de data van Gent en Oostende tussen 2006 en 2014 met de data uit de overige jaren.

De open jeugdruimtes zijn geïnventariseerd door de steden zelf. Deze indicator focust op open ruimtes waar jongeren kunnen samenkomen ongeacht de context, de openstelling en de openingsuren en/of de kwaliteit.

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een GIS. De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be

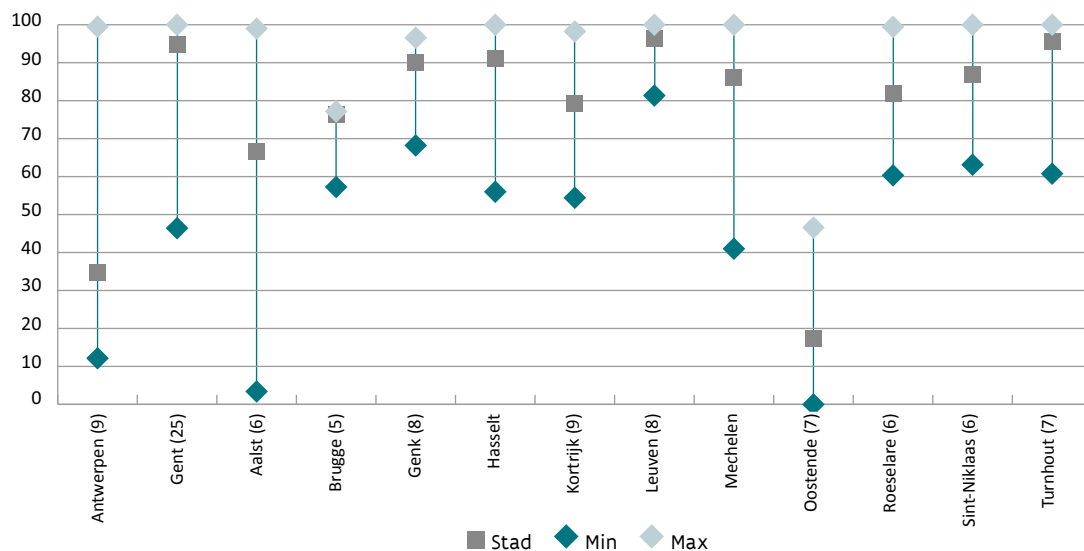
Open jeugdruimte in de wijk, in 2011, 2014 en 2017, in absoluut aantal en %.

	2011		2014		2017	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	13 288	34,7
Gent	n.b.	n.b.	16 230	95,1	16 402	94,9
Aalst	963	16,5	1 536	26,2	4 015	66,5
Brugge	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	6 154	76,3
Genk	4 835	85,8	n.b.	n.b.	4 748	90,1
Hasselt	4 357	90,5	4 232	90,6	4 336	91,2
Kortrijk	n.b.	n.b.	4 197	75,4	4 246	79,3
Leuven	5 706	96,5	5 698	96,6	5 705	96,3
Mechelen	5 855	87,1	5 845	91,9	5 612	86,2
Oostende	786	18,0	575	13,9	726	17,3
Roeselare	3 096	80,2	3 568	79,8	3 666	82,0
Sint-Niklaas	4 384	79,0	4 728	86,5	4 862	86,9
Turnhout	2 706	94,0	2 785	95,4	2 936	95,7

Met vergelijkingen in de tijd moet voorzichtig worden omgesprongen, zie aandachtspunten.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

Open jeugdruimte in de wijk, naar stadsdeel*, in 2017, in %.

* Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen per stad die gebruikt werden bij de berekeningen.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

OVERDEKTE JEUGDRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Het aandeel (%) jongeren (12-18 jaar) dat binnen 1.000m loopafstand van een overdekte jeugdruimte woont. De indicator bestaat uit het aantal 12-18-jarigen dat woont binnen 1.000m loopafstand van jeugdruimte op het totaal aantal 12-18-jarigen in de stad.

Overdekte jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke locaties waar de jeugd een onderdak heeft, zoals een jeugdcentrum, jeugdhuis, jeugdclub of jeugdlokaal. Het betreft dus alle vormen van overdekte ruimtes voor jeugdactiviteiten en –initiatieven, jeugdverenigingen, plekken van samenkomst, ongeacht de eigenaar van de infrastructuur. Bibliotheken, voetbalstadions, cafés, overdekte sportterreinen, etc. worden niet beschouwd als overdekte jeugdruimte.

Toelichting

De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in de verschillende behoeften van de inwoners, waaronder de ruimte voor jongeren (intentie 1.1), 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt, dit stimuleert onder andere de sociale contacten en maakt de stad aantrekkelijker voor zowel bezoekers als bewoners (intentie 3.1), 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten (intentie 3.7) en 4) en tenslotte bevorderen ze de binnenstedelijke differentiatie (intentie 5.7).

Deze indicator leest men best samen met de indicatoren [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#), [Tevredenheid over de buurt](#), [Tevredenheid over het contact in de buurt](#), [Speelruimte in de wijk](#) en [Open jeugdruimte in de wijk](#).

Het aandeel jongeren dat binnen 1.000m loopafstand van overdekte jeugdruimte woont schommelt in de centrumsteden tussen 65% en 98%. In Antwerpen en Oostende woont het grootste aandeel jongeren in de nabijheid van deze voorziening. In Sint-Niklaas en Roeselare is dit aandeel het kleinst.

Binnen de verschillende stadsdelen in de steden zijn de verschillen nog meer uitgesproken. Dit is voornamelijk het geval in Aalst. Maar ook in Genk, Roeselare, Hasselt, Gent, Mechelen, Turnhout en Sint-Niklaas lopen de verschillen op tot meer dan 50 procentpunten.

Aandachtspunten

Deze indicator is ontwikkeld met behulp van geografische informatiesystemen (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

Bij de vergelijking in de tijd is eveneens enige voorzichtigheid aangeraden. De evoluties in de nauwkeurigheid van de koppeling van inwoners op adresniveau en de verandering in de berekeningswijze voor Oostende en Gent maken vergelijkingen in de tijd moeilijker.

Tussen 2006 en 2014 werkten Gent en Oostende met een netwerkanalyse bij de berekening van het aandeel inwoners dat op loopafstand van een voorziening woont. In 2017 is voor elke centrumstad gebruik gemaakt van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Dit vraagt om enige voorzichtigheid bij de vergelijking van de data van Gent en Oostende tussen 2006 en 2014 met de data uit de overige jaren.

De jeugdruimtes zijn geïnventariseerd door de steden zelf. Deze indicator focust op alle ruimtes waar jongeren kunnen samenkomen, ongeacht de context, de openstelling en de openingsuren en/of de kwaliteit.

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een GIS. De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be.

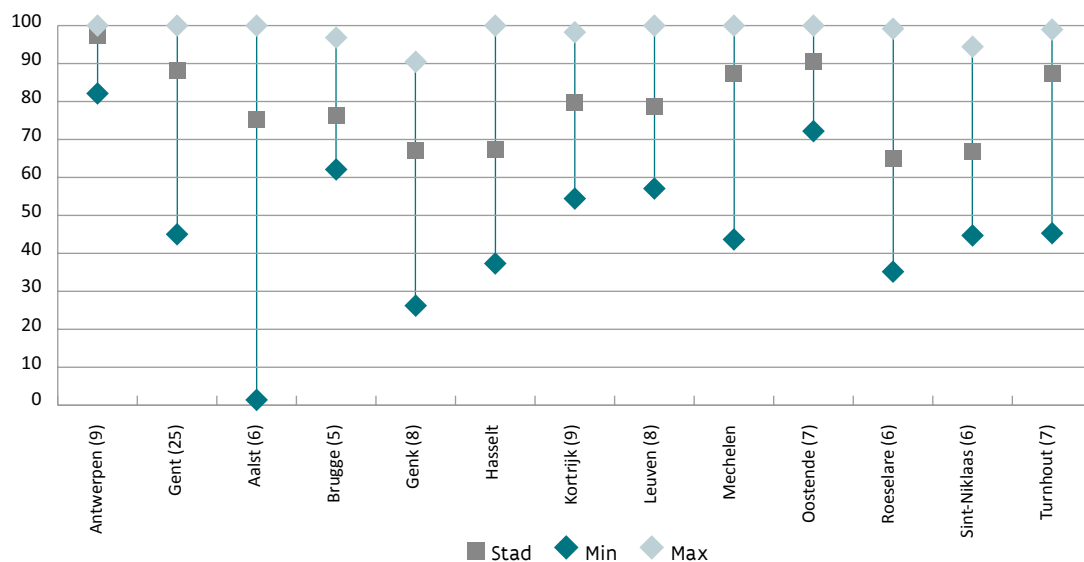
Overdekte jeugdruimte in de wijk, in 2011, 2014 en 2017, in absoluut aantal en %.

	2011		2014		2017	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	33 433	94,4	36 358	99,2	37 352	97,5
Gent	14 219	84,6	14 755	86,4	15 247	88,2
Aalst	4 030	70	4 139	70,7	4 537	75,2
Brugge	6 884	77,9	6 507	78,1	6 154	76,3
Genk	4 399	78	nb	n.b.	3 537	67,1
Hasselt	3 201	66,5	2 964	63,5	3 200	67,3
Kortrijk	5 461	88,1	4 794	86,2	4 275	79,8
Leuven	4 612	78	4 616	78,2	4 657	78,6
Mechelen	5 711	85	5 477	86	5 692	87,4
Oostende	3 914	87	3 517	85,2	3 800	90,5
Roeselare	2 519	65,2	2 954	66,1	2 904	64,9
Sint-Niklaas	3 391	61,1	3 607	66	3 741	66,9
Turnhout	2 484	86,7	2 539	87	2 679	87,3

Met vergelijkingen in de tijd moet voorzichtig worden omgesprongen, zie aandachtspunten.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

Overdekte jeugdruimte in de wijk, naar stadsdeel*, in 2017, in %.

* Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen per stad die gebruikt werden bij de berekeningen.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

SPEELRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Het aandeel (%) inwoners (totale bevolking) en kinderen (0-11 jaar) dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte. De indicator voor de totale bevolking bestaat uit het aantal inwoners dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte op het totaal aantal inwoners in de stad. De indicator voor de kinderen bestaat uit het aantal 0-11 jarigen dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte op het totaal aantal 0-11 jarigen in de stad.

Speelruimte staat voor alle publiek toegankelijke open ruimtes die door de stad worden onderhouden en waar een speel- of sporttoestel is opgesteld.

Toelichting

De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in de verschillende behoeften van de inwoners, waaronder de ruimte voor kinderen (intentie 1.1), 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt, dit stimuleert onder andere de sociale contacten en maakt de stad aantrekkelijker voor zowel bezoekers als bewoners (intentie 3.1), 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten (intentie 3.7) en 4) en tenslotte bevorderen ze de binnenstedelijke differentiatie (intentie 5.7).

Deze indicator leest men best samen met de indicatoren [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#), [Tevredenheid over de buurt](#), [Tevredenheid over het contact in de buurt](#), [Open jeugdruimte in de wijk](#) en [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#).

Het aandeel inwoners en kinderen dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte verschilt sterk tussen de centrumsteden. Turnhout is de enige stad waar de aandelen hoger liggen dan 80%. Ook in Oostende, Antwerpen en Gent ligt het aandeel inwoners dat in de nabijheid van de voorzieningen woont hoger. In onder andere Roeselare en Genk liggen de cijfers lager. Het laagste cijfers werd geregistreerd in Aalst, waar 35% van de inwoners en 37% van de kinderen in de nabijheid van speelruimte woont.

Het aandeel kinderen dat in de nabijheid woont van speelruimte is in elke stad groter dan het totaal aandeel inwoners, met uitzondering van Kortrijk en Oostende.

Binnen de wijken in de verscheidene steden zijn de verschillen vaak sterk uitgesproken. In Hasselt, Mechelen, Genk en Gent lopen de binnenstedelijke verschillen op tot meer dan 70 procentpunten. In de overige steden zijn de verschillen minder groot.

Aandachtspunten

Deze indicator is ontwikkeld met behulp van geografische informatiesystemen (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

Bij de vergelijking in de tijd is eveneens enige voorzichtigheid aangeraden. De evoluties in de nauwkeurigheid van de koppeling van inwoners op adresniveau en de verandering in de berekeningswijze voor Oostende en Gent maken vergelijkingen in de tijd moeilijker.

Tussen 2006 en 2014 werkten Gent en Oostende met een netwerkanalyse bij de berekening van het aandeel inwoners dat op loopafstand van een voorziening woont. In 2017 is voor elke centrumstad gebruik gemaakt van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Dit vraagt om enige voorzichtigheid bij de vergelijking van de data van Gent en Oostende tussen 2006 en 2014 met de data uit de overige jaren.

Alle speelruimte wordt geïnventariseerd door de steden zelf. De stad selecteert hierbij alle terreinen die door hen worden onderhouden en die aan twee criteria voldoen: de speelplek is voor iedereen toegankelijk en er is een inrichting of meubilair voor sport (een schommel, een zandbak, een basketring, een voetbaldoel, etc.). Braakliggende gronden waar kinderen gaan spelen of voetballen en die misschien een grotere gebruikswaarde hebben, blijven buiten beschouwing. De indicator zegt niets over de kwaliteit van de speelruimte.

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een GIS. De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op www.gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be.

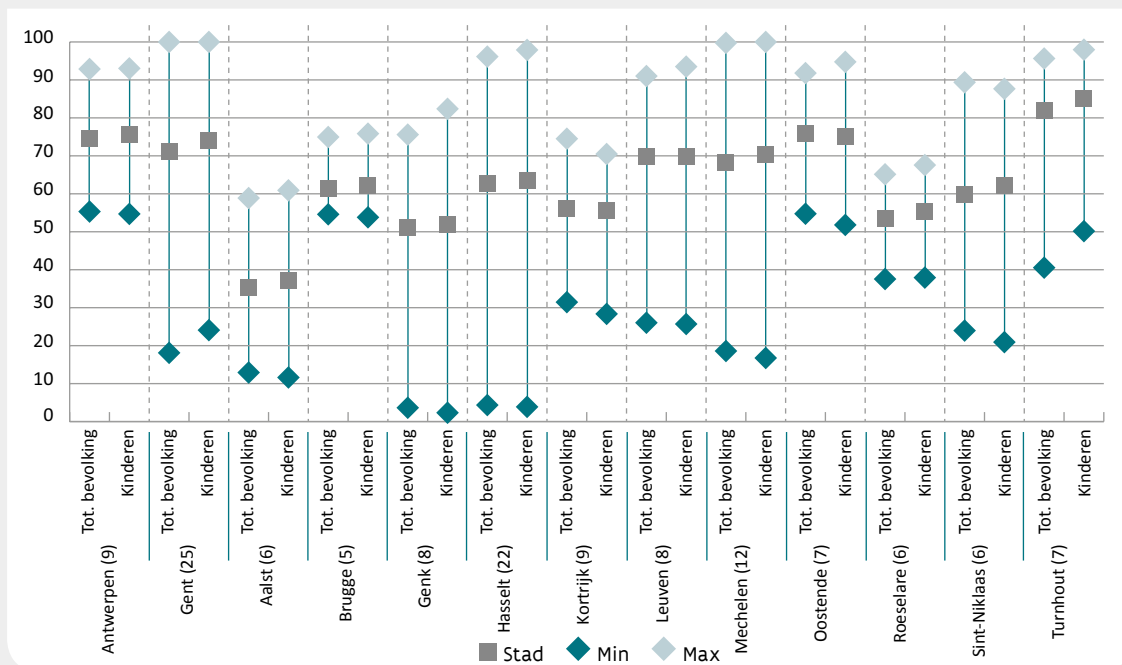
Speelruimte in de wijk: totale bevolking, in absoluut aantal en %.

	Totale bevolking						kinderen					
	2011		2014		2017		2011		2014		2017	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Antwerpen	312.763	63,6	429.681	83,6	388.648	74,6	47.905	65,2	68.733	85,4	63.665	75,7
Gent	104.987	42,5	135.587	54,0	184.144	71,2	14.652	46,8	19.808	58,7	25.861	74,1
Aalst	24.532	30,0	29.309	35,4	29.965	35,2	3.234	31	3.891	36,9	4.241	37,1
Brugge	78.358	66,9	74.831	63,6	72.079	61,5	12.958	68,8	12.927	64,3	7.987	62,3
Genk	42.759	65,8	34.295	53,0	33.432	51,1	5.703	65,2	4.635	53,5	4.493	51,8
Hasselt	45.872	62,0	46.986	61,7	47.734	62,7	4.652	60,5	5.026	61,4	5.571	63,5
Kortrijk	51.403	69,0	41.201	55,1	42.507	56,2	6.852	69,4	4.993	53,8	5.526	55,5
Leuven	68.614	70,5	68.154	69,2	68.805	69,8	8.471	71,7	8.415	70,1	8.372	69,8
Mechelen	54.586	63,4	53.174	63,8	58.439	68,2	8.096	66	8.101	67,3	9.421	70,4
Oostende	48.685	70,0	41.344	59,6	53.515	76,0	4.479	68	3.722	58	5.431	75,1
Roeselare	27.547	47,1	32.766	54,0	32.729	53,5	3.370	47,6	4.374	57,1	4.441	55,4
Sint-Niklaas	31.399	43,2	40.420	55,7	43.916	59,8	4.096	43,6	5.713	57,7	6.607	62,1
Turnhout	28.255	68,3	34.131	80,4	35.595	81,9	3.312	71,4	4.124	83,2	4.894	85,0

Met vergelijkingen in de tijd moet voorzichtig worden omgesprongen, zie aandachtspunten.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

Speelruimte in de wijk, in 2017, in %.

Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen per stad die gebruikt werden bij de berekeningen.

Bron: GIS-en jeugdendiensten steden en Statistiek Vlaanderen.

BEZOEK PARK, SPEELTUIN OF SPEELPLEIN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een park, speeltuin of speelplein heeft bezocht, in de eigen stad of elders.

In de survey van de Stadsmonitor werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een park bezocht?' en (2) 'Hoeveel keer heb je in de voorbije 12 maanden een speeltuin of speelplein bezocht?'. Respondenten konden in beide gevallen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Indien respondenten aangaven dat deze activiteit minstens 1 keer voorkwam, werd voor beide items de volgende bijkomende vraag gesteld: 'Indien minstens 1 keer: vond deze activiteit vooral plaats in de stad waar je woont?'. Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan parken, speeltuinen en speelpleinen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn bovendien voor alle gebruikers maximaal toegankelijk. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 2.1 'Wegwerken van drempels'.

Deze indicator is nauw verwant met andere indicatoren die recreatie in beeld brengen; zoals [Tevredenheid over jongerenvoorzieningen](#), [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#), [Voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren](#), [Speelruimte in de wijk](#), [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#) en [Open jeugdruimte in de wijk](#).

Bijna 9 op de 10 inwoners van de centrumsteden heeft het afgelopen jaar een park bezocht. De verschillen tussen de steden blijven vrij beperkt. De steden Antwerpen, Leuven, Mechelen en Oostende kennen het grootste aandeel respondenten dat aangeeft een park te hebben bezocht. Voor deze steden bedraagt dit percentage 90% of meer. Sint-Niklaas tekent het laagste

percentage op met 80%. Het overgrote merendeel van de inwoners van de centrumsteden bezocht een park voornamelijk in de eigen stad. Dit aandeel is het grootst in Mechelen en Antwerpen. Enkel Hasselt scoort een percentage onder 80%. Inwoners uit Antwerpen bezoeken het regelmatigst een park: het aandeel inwoners dat meer dan 12 keer een park heeft bezocht, is in deze stad het grootst (39%). Dit aandeel is het kleinst in Sint-Niklaas.

Inwoners uit de centrumsteden bezoeken minder vaak een speeltuin of speelplein dan een park. Ongeveer 5 op de 10 inwoners heeft het afgelopen jaar een speeltuin of speelplein bezocht. Opnieuw blijven de verschillen tussen de centrumsteden beperkt. Antwerpen, Brugge, Genk, Hasselt, Leuven en Mechelen scoren boven het gemiddelde. Sint-Niklaas tekent opnieuw de laagste score op. Het overgrote merendeel bezocht een speeltuin of speelplein vooral in de eigen stad.

Er zijn nauwelijks verschillen in vergelijking met 2014. Dit geldt ook voor het bezoek in de eigen stad. Enkel in Roeselare is er een duidelijke stijging met betrekking tot het parkbezoek in de eigen stad.

Inwoners met een laag opleidingsniveau geven vaker aan het afgelopen jaar niet naar het park te zijn geweest dan andere inwoners. Hoger opgeleiden geven ook vaker aan meer dan 12 keer naar het park te zijn geweest. Verder geldt dat hoe ouder de inwoner, hoe meer kans dat hij of zij heeft aangegeven niet naar het park te zijn geweest. Verder geven Belgen vaker aan niet te gaan dan niet-Belgen.

Belgen geven vaker aan het afgelopen jaar niet naar een speeltuin of speelpleintje te zijn geweest dan niet-Belgen. Ook geven inwoners zonder betaald werk geven vaker aan niet te gaan dan inwoners met een betaalde job.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Dit item werd ook bevraagd in de Gemeentemonitor. Omdat de vraagstelling te sterk afwijkt van deze in de Stadsmonitor, worden deze cijfers hier niet weergegeven. Deze zijn echter wel beschikbaar op de website van de Gemeente- en Stadsmonitor.

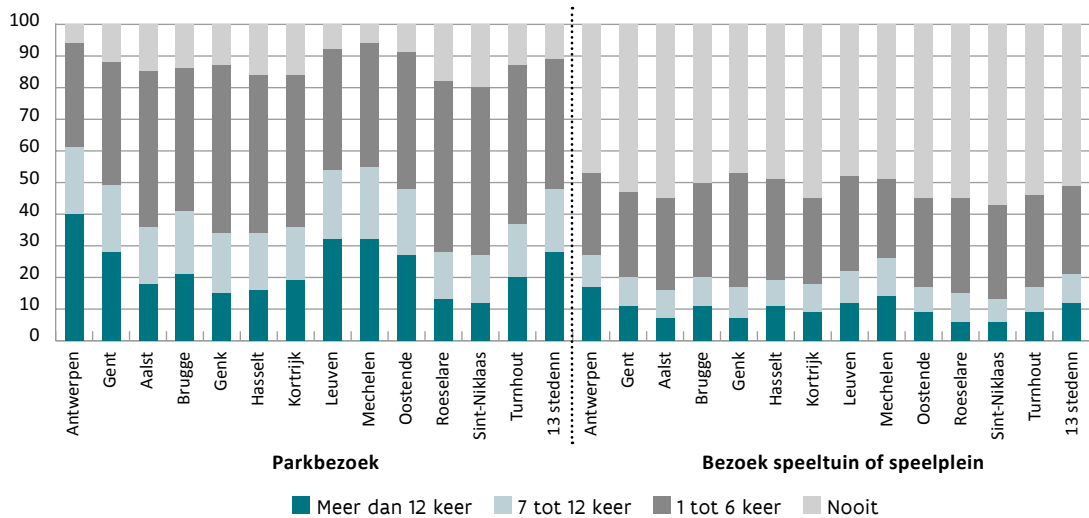
Bezoek park, speeltuin of speelplein in 2014 en 2017, in %.

	Parkbezoek			
	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	93	92	94	94
Gent	89	89	88	91
Aalst	86	89	85	89
Brugge	85	89	86	91
Genk	87	89	87	90
Hasselt	84	81	83	79
Kortrijk	84	80	84	81
Leuven	92	89	92	90
Mechelen	94	90	94	95
Oostende	89	90	91	90
Roeselare	82	71	82	80
Sint-Niklaas	81	77	80	80
Turnhout	86	84	87	86
Totaal 13 steden	89	88	89	90

	Bezoek speeltuin of speelplein			
	2014	vooral eigen stad	2017	vooral eigen stad
Antwerpen	53	92	52	90
Gent	48	84	47	90
Aalst	45	86	45	86
Brugge	49	93	51	93
Genk	55	90	52	89
Hasselt	52	84	51	81
Kortrijk	43	84	45	87
Leuven	51	91	52	90
Mechelen	49	91	51	91
Oostende	46	91	45	92
Roeselare	44	82	45	85
Sint-Niklaas	43	77	43	79
Turnhout	45	85	46	85
Totaal 13 steden	49	88	49	89

Bron: survey Stadsmonitor.

Bezoek park, speeltuin of speelplein, naar bezoekfrequentie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID OVER VEILIG SPELEN IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat kinderen tot 12 jaar veilig kunnen spelen in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Kinderen tot 12 jaar kunnen veilig spelen in mijn buurt'.

Respondenten konden in antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet / niet van toepassing'. Wie antwoordde met 'eerder eens' of 'helemaal eens' werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een gezonde en veilige leefomgeving met een hoogwaardig aanbod aan infrastructuur voor vrijetijdsbesteding. Steden beschikken over aangename en gevarieerde openbare ruimtes waar inwoners, van welke leeftijd ook, kunnen bewegen en spelen. De infrastructuur wordt zo ontworpen en ingericht dat integrale veiligheid bevordert wordt. Hierbij wordt bovendien een wijkspecifieke aanpak nagestreefd. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 2.8 'Veiligheid garanderen', intentie 3.5 'Veiligheid van de infrastructuur garanderen', intentie 3.7 'Gezonde en veilige leefomgeving realiseren' en intentie 5.7 'Meer binnenstedelijke differentiatie'.

Deze indicator kan samen gelezen worden met [Speelruimte in de wijk](#), [Tevredenheid over jongerenvoorzieningen](#) en [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#).

In 2017 vindt net iets minder dan de helft (49%) van de inwoners van de centrumsteden dat kinderen tot 12 jaar veilig kunnen spelen in de buurt. Het grootste aandeel tevreden inwoners bevindt zich in Brugge en Hasselt. Beide steden rapporteren een percentage van

60%. Antwerpen, Gent, Mechelen en Turnhout hebben een percentage onder de 50%, Aalst en Sint-Niklaas onder de 40%. Ook het aandeel inwoners dat (zeer) ontevreden is, is in deze beide steden het hoogst, met respectievelijk 46 en 43%. In alle steden is het aandeel inwoners dat het noch eens, noch oneens is met de stelling niet te verwaarlozen. Voor alle steden schommelt dit percentage tussen de 14 à 18%.

Binnen de steden zijn er ook verschillen in tevredenheid naargelang het stadsdeel. Oostende en Turnhout rapporteren het grootste verschil tussen het hoogste en het laagst scorende stadsdeel met een verschil van ongeveer 40 procentpunten. Ook in Gent, Genk en Leuven zijn er duidelijk verschillen, met verschillen van 30 procentpunten of meer. Enkel Brugge heeft een verschil van minder dan 15 procentpunten. Doorgaans geldt dat inwoners uit het stadscentrum minder tevreden zijn over het veilig spelen in de buurt dan inwoners uit andere wijken.

De verschillen in vergelijking met 2014 blijven beperkt. Brugge, Hasselt en Roeselare tekenen een lichte stijging van 3 procentpunten op, Sint-Niklaas een lichte daling van opnieuw 3 procentpunten.

Niet-Belgen vinden iets vaker dat je veilig kan spelen in de buurt dan Belgen. Ook jongeren onder de 18 jaar vinden het spelen in de buurt veiliger dan inwoners uit andere leeftijdscategorieën. Inwoners die inwonen bij (groot)ouders of familie zijn het ook vaker eens met de stelling dan inwoners met een andere gezinssamenstelling.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

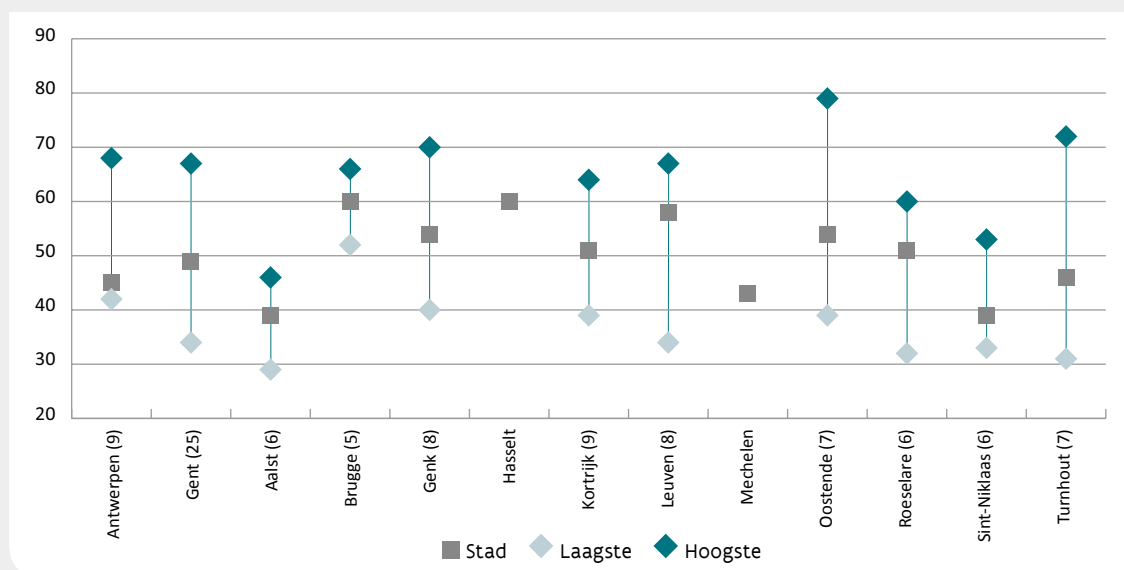
De gegevens per stadsdeel zijn terug te vinden op de websites van de respectievelijke steden.

Veilig spelen in de buurt, in 2014 en 2017, in %.

	2014	2017
Antwerpen	44	45
Gent	47	49
Aalst	40	39
Brugge	57	60
Genk	57	54
Hasselt	57	60
Kortrijk	50	51
Leuven	56	58
Mechelen	46	43
Oostende	53	54
Roeselare	48	51
Sint-Niklaas	42	39
Turnhout	49	46
Totaal 13 steden	48	49

Bron: survey Stadsmonitor.

Veilig spelen in de buurt, naar stadsdeel*, in 2017, in %.

*De cijfers geven de range aan tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel tevreden inwoners over veilig spelen in de buurt en het stadsdeel met het laagste aandeel. Voor Hasselt en Mechelen werden geen stadsdelen bevroegd. Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen dat per stad werd bevroegd.

Bron: survey Stadsmonitor.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten zijn voor kinderen en jongeren in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werden volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In mijn buurt worden er voldoende activiteiten georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar' en 'In mijn buurt worden er voldoende activiteiten georganiseerd voor jongeren ouder dan 12 jaar'.

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet / niet van toepassing'. Wie antwoordde met 'eerder eens' of 'helemaal eens' werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet / niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en voldoende gediversifieerd aanbod aan activiteiten dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Dit aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid, zodat de activiteiten ook toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 5.7 'Meer binnenstedelijke differentiatie'.

Deze indicator kan samen gelezen worden met [Speelruimte in de wijk](#), [Open jeugdruimte in de wijk](#), [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#), [Tevredenheid over jongerenvoorzieningen](#) en [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#).

In 2017 vindt 40% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende activiteiten voor kinderen tot en met 12 jaar worden georganiseerd. Het percentage met betrekking tot activiteiten voor jongeren vanaf 12 jaar ligt lager, met een gemiddelde van 35% voor de 13 steden. Er zijn geen cijfers voor Vlaanderen beschikbaar.

Enkel in de centrumsteden Brugge en Hasselt bedraagt de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor kinderen 50% of meer. Genk, Kortrijk, Leuven en Oostende scoren boven het gemiddelde van 40% voor de 13 centrumsteden. De tevredenheid in Aalst ligt het laagst met zo'n 27%. De tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor jongeren levert gelijkaardige resultaten op. De hoogste percentages zijn opnieuw terug te vinden in Brugge en Hasselt, met respectievelijk 45

en 49%. Ook het percentage van Kortrijk en Leuven ligt nog net boven 40%. Aalst rapporteert opnieuw het laagste percentage.

Lage tevredenheidsscores resulteren in hoge ontevredenheidsscores. De ontevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor kinderen is het hoogst in Aalst en Sint-Niklaas, met percentages van 45% of meer. De ontevredenheid over het aanbod voor jongeren is opnieuw het grootst in Aalst: ook hier is het percentage ontevreden groter dan 45%.

Binnen de steden zijn er ook aanzienlijke verschillen in tevredenheid naargelang het stadsdeel. Met betrekking tot de activiteiten voor kinderen is het verschil tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel tevreden inwoners en het stadsdeel met het laagste aandeel tevreden inwoners het grootst in Sint-Niklaas, Gent en Oostende. In deze 3 centrumsteden bedraagt het verschil meer dan 30 procentpunten. Roeselare en Kortrijk tekenen het kleinste verschil op, met een verschil van net boven 15 procentpunten. Met betrekking tot de activiteiten voor jongeren is het verschil opnieuw het grootst in Sint-Niklaas (40 procentpunten). Ook in Gent, Aalst en Genk is dit verschil aanzienlijk, met een verschil van ongeveer 30 procentpunten. In Roeselare is dit verschil het kleinst (10 procentpunten).

De tevredenheid over beide items neemt in vergelijking met 2014 in alle steden toe. De meest uitgesproken stijging van de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor kinderen en jongeren vinden we terug in Gent, Brugge, Kortrijk en Mechelen.

Inwoners met een hoog opleidingsniveau zijn vaker tevreden over het aanbod aan activiteiten voor kinderen en jongeren dan inwoners met een lager opleidingsniveau. Ook niet-Belgen zijn iets vaker tevreden. Voor het aanbod aan activiteiten voor kinderen geldt specifiek dat inwoners in de leeftijdscategorie 18-54-jaar vaker tevreden zijn dan anderen.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey. De gegevens per stadsdeel zijn terug te vinden op de websites van de respectievelijke steden.

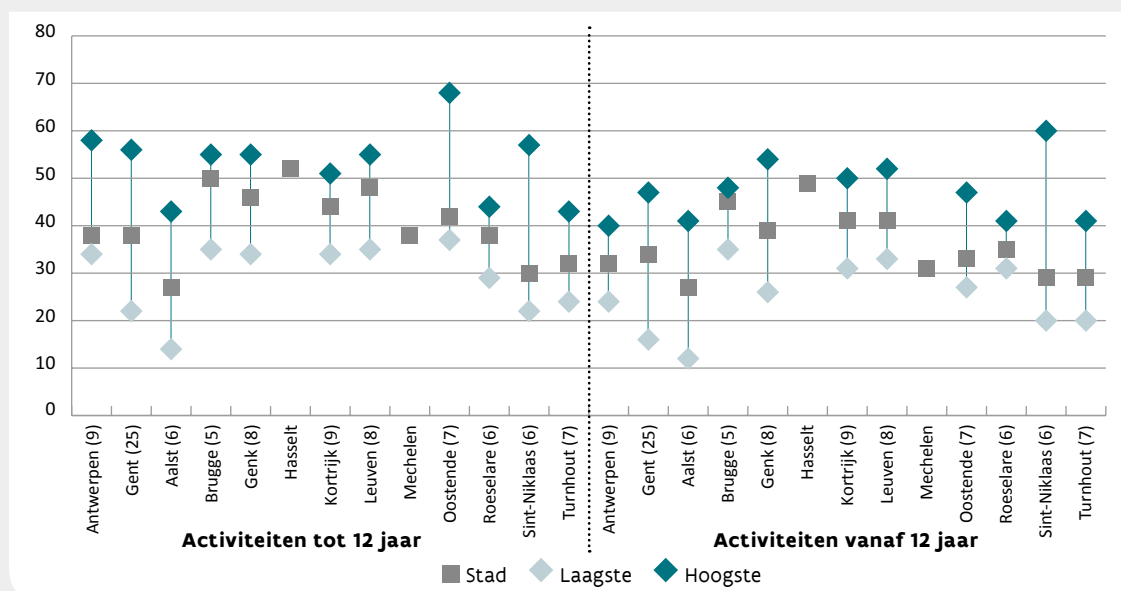
29% van de respondenten antwoordde met 'weet niet / niet van toepassing' op de vraag over voldoende activiteiten voor kinderen tot 12 jaar. Op de vraag over activiteiten voor jongeren ouder dan 12 jaar antwoordde 34% met 'weet niet / niet van toepassing'.

Voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren, in 2014 en 2017, in %.

	Activiteiten tot 12 jaar		Activiteiten vanaf 12 jaar	
	2014	2017	2014	2017
Antwerpen	34	38	28	32
Gent	32	38	26	34
Aalst	23	27	23	27
Brugge	43	50	38	45
Genk	38	46	35	39
Hasselt	48	52	42	49
Kortrijk	37	44	34	41
Leuven	46	48	38	41
Mechelen	28	38	22	31
Oostende	36	42	29	33
Roeselare	35	38	31	35
Sint-Niklaas	27	30	26	29
Turnhout	30	32	27	29
Totaal 13 steden	35	40	30	35

Bron: survey Stadsmonitor.

Voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren, naar stadsdeel*, in 2017, in %.

*De cijfers geven de range aan tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel tevreden inwoners en het stadsdeel met het laagste aandeel. Voor Hasselt en Mechelen werden geen stadsdelen bevroegd. Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen dat per stad werd bevroegd.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID OVER JONGERENVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de jongerenvoorzieningen.

In de survey van de Stadsmonitor werd volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate ben je tevreden over jongerenvoorzieningen (speelvoorzieningen, speelplekken buiten ...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'noch tevreden, noch ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' of 'geen mening / niet van toepassing'. De categorie 'geen mening / niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en voldoende gediversifieerd aanbod aan jongerenvoorzieningen. Dit aanbod is afgestemd op de behoeften en wensen van haar stadsbewoners en is voldoende gespreid, zodat de voorzieningen ook maximaal toegankelijk en bereikbaar zijn voor iedereen. Hiernaast is dit aanbod veilig en houdt het rekening met het welzijn en de veiligheid van de jonge inwoners. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen', intentie 2.1 'Wegwerken van drempels', intentie 3.7 'Gezonde en veilige leefomgeving realiseren' en intentie 5.7 'Meer binnenstedelijke differentiatie'.

Deze indicator kan samen gelezen worden met [Speelruimte in de wijk](#), [Open jeugdruimte in de wijk](#), [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#) en [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#).

In 2017 is 61% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de jongerenvoorzieningen in hun stad. Dit percentage ligt iets hoger dan het gemiddelde voor Vlaanderen. Er zijn opvallende verschillen tussen de centrumsteden onderling. De hoogste percentages zijn terug te vinden in Brugge en Aalst, waar de tevredenheid over de jongerenvoorzieningen 70% of meer bedraagt. Aalst, Sint-Niklaas en Turnhout rapporteren de laagste percentages. In al deze centrumsteden bedraagt de tevredenheid ongeveer zo'n 50%.

Het aandeel inwoners dat noch tevreden, noch ontevreden is met het aanbod jongerenvoorzieningen is in alle centrumsteden vrij groot. Voor de meeste

centrumsteden schommelt dit aandeel tussen de 20 à 30 procent. Steden met een laag tevredenheidspercentage kennen logischerwijze een groter aandeel ontevreden inwoners. Voor Aalst, Sint-Niklaas en Turnhout bedraagt dit aandeel 15% of meer.

Hiernaast zijn er verschillen naar stadsdeel. Het verschil tussen het stadsdeel met het grootste aandeel tevreden inwoners en het stadsdeel met het laagste aandeel tevreden inwoners is het grootst in Gent, Brugge en Leuven. In deze drie centrumsteden bedraagt het verschil ongeveer 30 procentpunten. Het verschil is het kleinst in Genk (ongeveer 10 procentpunten).

Het merendeel van de centrumsteden kende in 2014 een terugval van de tevredenheidspercentages. In vergelijking met 2014 tekenen ongeveer alle centrumsteden in 2017 een stijging van de tevredenheidspercentages op. De evolutie ten opzichte van 2011 is minder eenduidig. Terwijl Aalst en Mechelen een stijging optekenen (respectievelijk 6 en 10 procentpunten), is er een daling in Kortrijk en Sint-Niklaas (respectievelijk 6 en 5 procentpunten). Voor de andere centrumsteden zijn de evoluties minder uitgesproken.

Vrouwen zijn iets vaker tevreden over de jongerenvoorzieningen in hun stad dan mannen. Ook zijn er verschillen naar leeftijd. Doorgaans geldt dat, hoe jonger de inwoner, hoe meer men tevreden is over de voorzieningen. Er zijn geen significante verschillen naar opleiding, herkomst, het al dan niet hebben van betaald werk en naar eigenaarschap.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey. De gegevens per stadsdeel zijn terug te vinden op de websites van de respectievelijke steden.

Er zijn verschillen in de voorbeelden en de antwoordcategorieën tussen de Gemeente- en Stadsmonitor. Naast 'speelvoorzieningen' wordt in de Gemeentemonitor 'speelplekken binnen / buiten' als voorbeeld gegeven, in de Stadsmonitor is dit 'speelplekken buiten'. In de Gemeentemonitor werd de antwoordcategorie 'weet niet / niet van toepassing gebruikt', in de Stadsmonitor 'geen mening / niet van toepassing'. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

In de Gemeentemonitor antwoordde 21% met 'weet niet/niet van toepassing', in de Stadsmonitor 26% met 'geen mening/niet van toepassing'.

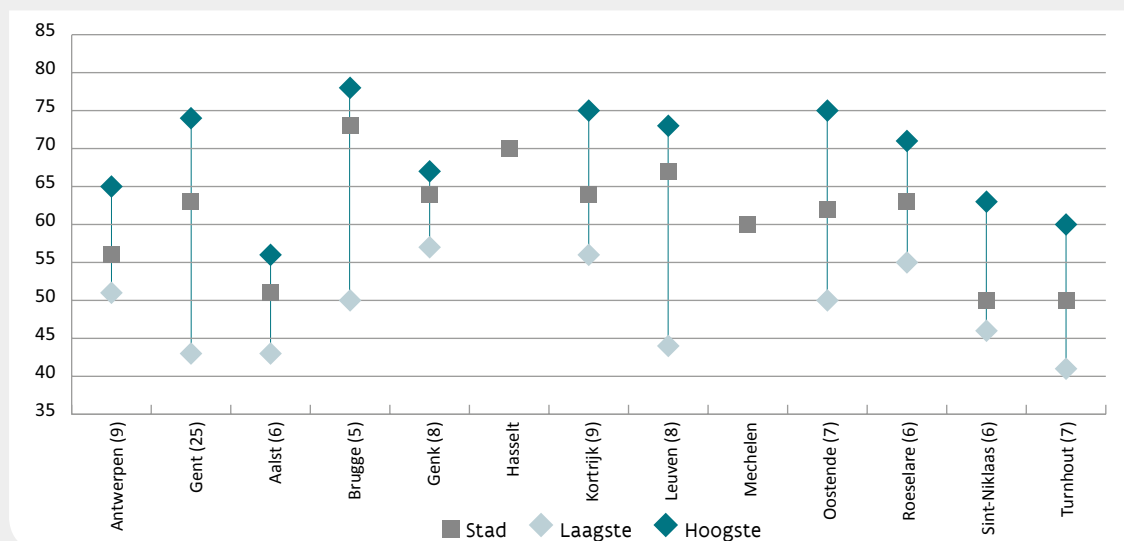
Tevredenheid over jongerenvoorzieningen in 2011, 2014 en 2017, in %.

	2011	2014	2017
Antwerpen	57	54	56
Gent	60	59	63
Aalst	45	46	51
Brugge	70	68	73
Genk	61	61	64
Hasselt	74	68	70
Kortrijk	70	56	64
Leuven	71	67	67
Mechelen	50	48	60
Oostende	64	61	62
Roeselare	60	57	63
Sint-Niklaas	55	48	50
Turnhout	46	49	50
Totaal 13 steden	60	57	61
Vlaanderen*	/	/	57

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en de antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Tevredenheid over jongerenvoorzieningen, naar stadsdeel*, in 2017, in %.

*De cijfers geven de range aan tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel tevreden inwoners met betrekking tot jongerenvoorzieningen en het stadsdeel met het laagste aandeel. Voor Hasselt en Mechelen werden geen stadsdelen bevraagd. Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen dat per stad werd bevraagd.

Bron: survey Stadsmonitor.

VOLDOENDE SPEELVOORZIENINGEN EN GESCHIKTE PLEKKEN VOOR DE JEUGD

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken zijn voor de jeugd in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werden volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Er zijn voldoende speelvoorzieningen in mijn buurt voor kinderen tot 12 jaar (speeltuinen, speelruimte)' en (2) 'Er zijn voldoende geschikte plekken in mijn buurt waar de opgroeiende jeugd vanaf 12 jaar buiten kan samenkomen'.

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' of 'weet / niet van toepassing'. De categorie 'weet niet / niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en voldoende gediversifieerd aanbod aan speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd. Hiernaast is dit aanbod voldoende gespreid en veilig. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen', intentie 2.1 'Wegwerken van drempels', intentie 3.7 'Gezonde en veilige leefomgeving realiseren' en intentie 5.7 'Meer binnenstedelijke differentiatie'.

Deze indicator kan samen gelezen worden met [Speelruimte in de wijk](#), [Open jeugdruimte in de wijk](#), [Overdekte jeugdruimte in de wijk](#) en [Tevredenheid over jongerenvoorzieningen](#).

In 2017 vindt 54% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende speelvoorzieningen zijn in de buurt voor kinderen tot 12 jaar. Dit aandeel is lager dan het percentage voor Vlaanderen. 48% van de inwoners vindt dat er voldoende geschikte plekken zijn in de buurt voor jeugd vanaf 12 jaar. Opnieuw ligt het percentage hoger in Vlaanderen.

De hoogste percentages met betrekking tot de speelvoorzieningen zijn terug te vinden in Brugge, Leuven en Oostende, met percentages van meer dan 60%. Sint-Niklaas tekent het laagste percentage op (38%). Brugge, Hasselt, Kortrijk en Leuven hebben de hoogste percentages met betrekking tot geschikte plekken voor de jeugd. De laagste percentages zijn terug te vinden bij Aalst en Mechelen. Beide steden hebben een percentage onder de 40%.

Het verschil tussen het hoogst scorende stadsdeel en het laagst scorende stadsdeel voor het item over voldoende speelvoorzieningen is het grootst in Gent. Het verschil bedraagt hier meer dan 50 procentpunten. Dit verschil is het kleinst in Antwerpen, Brugge, Genk en Roeselare, met een verschil van net iets meer dan 20 procentpunten. Voor het item over geschikte plekken voor de jeugd is dit verschil opnieuw het grootst in Gent.

In 2014 was er voor de meeste steden met betrekking tot de speelvoorzieningen een sterke terugval. Deze terugval heeft zich niet verdergezet in 2017: ten opzichte van de vorige editie van de Stadsmonitor kent het merendeel van de centrumsteden een lichte toename. Deze toename was het grootst in Gent, Brugge en Oostende. De evoluties met betrekking tot de geschikte plekken voor de jeugd zijn minder uitgesproken. In vergelijking met de voorgaande jaren kent het merendeel van de centrumsteden een stijging.

Jongeren onder de 25 jaar vinden vaker dat er voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken zijn voor de jeugd dan andere leeftijdscategorieën. Voor geschikte plekken voor de jeugd geldt daarenboven dat hoger opgeleiden het vaker eens zijn met de stelling dan inwoners met een lager opleidingsniveau, en dat inwoners die inwonen bij (groot)ouders, familie of vrienden het vaker eens zijn met de stelling dan anderen.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er zijn verschillen in de vraagstelling, de voorbeelden en de antwoordcategorieën tussen de Gemeente- en Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor wordt er gevraagd of er voldoende speelvoorzieningen of plekken zijn in de gemeente, in de Stadsmonitor is dit op het niveau van de buurt. In de Gemeentemonitor wordt naast 'speeltuinen, speelruimte' ook 'speelbos, ...' als voorbeeld opgegeven. In de Gemeentemonitor wordt de antwoordcategorie 'geen mening / weet niet' gebruikt, in de Stadsmonitor 'weet niet / niet van toepassing'. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

15% van de respondenten antwoordde met 'geen mening / weet niet' op het item over speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de Gemeentemonitor, in de Stadsmonitor antwoordde 11% met 'weet niet / niet van toepassing'. 21% antwoordde met 'geen mening / weet niet' op het item over geschikte plekken voor de jeugd vanaf 12 jaar in de Gemeentemonitor, in de Stadsmonitor was dit 20% in de categorie 'weet niet / niet van toepassing'.

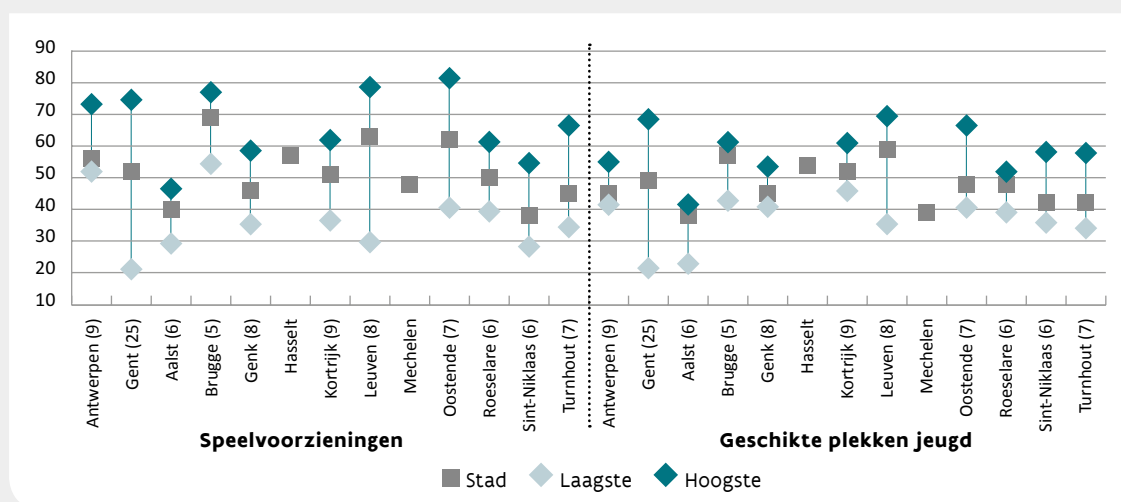
Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	Speelvoorzieningen				Geschikte plekken jeugd			
	2008	2011	2014	2017	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	55	62	52	56	41	45	43	45
Gent	46	48	46	52	42	43	46	49
Aalst	35	40	35	40	34	35	36	38
Brugge	64	70	63	69	55	54	56	57
Genk	47	48	45	46	46	43	45	45
Hasselt	59	68	55	57	51	57	49	54
Kortrijk	50	58	48	51	48	51	49	52
Leuven	60	69	62	63	52	59	56	59
Mechelen	41	46	44	48	36	41	40	39
Oostende	62	69	55	62	52	50	48	48
Roeselare	50	50	49	50	44	42	45	48
Sint-Niklaas	36	40	33	38	41	41	37	42
Turnhout	42	44	44	45	37	37	43	42
Totaal 13 steden	52	57	50	54	44	46	45	48
Vlaanderen*	/	/	/	61	/	/	/	51

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de vraagstelling, de voorbeelden en de antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd, naar stadsdeel^o, in 2017, in %.

*De cijfers geven de range aan tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel tevreden inwoners over voldoende speelvoorzieningen of geschikte plekken voor de jeugd en het stadsdeel met het laagste aandeel. Voor Hasselt en Mechelen werden geen stadsdelen bevestigd. Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen dat per stad werd bevestigd.

Bron: survey Stadsmonitor.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR OUDEREN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten zijn voor ouderen in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werd volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In mijn buurt zijn er activiteiten voor ouderen/gepensioneerden.' De respondent had de keuze tussen 'helemaal oneens', 'oneens', 'niet eens/niet oneens', 'eerder oneens' of 'helemaal eens'. Om vergelijking met andere gemeenten mogelijk te maken werden voor 2017 alle respondenten meegenomen, voor een vergelijking in de tijd werden voor de Stadsmonitor enkel de 55-plussers, die op deze stelling antwoordden met 'helemaal eens' of 'eerder eens' in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Leefbare en duurzame steden voorzien in een kwaliteitsvol en voldoende gediversifieerd aanbod aan activiteiten dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. Dit aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid, zodat de activiteiten ook toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Deze indicator geeft dan ook invulling aan intentie 1.1 'Vraag en aanbod afstemmen' en intentie 5.7 'Meer binnenstedelijke differentiatie'.

Deze indicator kan samen gelezen worden met andere indicatoren rond buurtvoorzieningen o.a. voor kinderen en jongeren zoals [Tevredenheid over jongerenvoorzieningen](#) en [Voldoende speelvoorzieningen en geschikte plekken voor de jeugd](#) maar ook met andere indicatoren voor ouderen zoals [Voldoende zorgvoorzieningen voor ouderen in de buurt](#) en [Tevredenheid over ouderenvoorzieningen](#).

In de 13 centrumsteden is iets minder dan 6 op de 10 inwoners tevreden over de aanwezige activiteiten voor ouderen. De tevredenheid ligt in de steden merkbaar lager dan gemiddeld in Vlaanderen. Het gaat hier wel

om de reacties van alle respondenten en niet alleen de 55-plussers. Een vijfde van de stedelingen is ontevreden, het dubbele van het aandeel ontevredenen in Vlaanderen.

In vergelijking met de andere centrumsteden zijn 55-plussers in Oostende het meest tevreden. In Mechelen, Leuven en Aalst is minder dan de helft tevreden.

Ten opzichte van 2008 is – op Aalst na – de tevredenheid in alle steden afgenomen. De meest forse dalingen deden zich voor in Oostende, Hasselt en Mechelen. Tussen 2014 en 2017 deed zich in heel wat steden een positieve kentering voor, met uitschieters in Turnhout, Kortrijk, Roeselare en Sint-Niklaas. In Leuven en Hasselt ging de tevredenheid er op achteruit.

Binnen de steden zijn er grote verschillen tussen de stadsdelen. In Kortrijk, Genk, Roeselare, Gent en Aalst bedraagt het verschil tussen het stadsdeel met de hoogste tevredenheid en dit met de laagste meer dan 30 procentpunten. In Brugge, Leuven, Oostende en Turnhout ligt het heel wat lager, maar bedraagt het nog steeds 15 procentpunten.

Naar achtergrondkenmerken zijn er weinig significante verschillen omtrent de tevredenheid over activiteiten voor ouderen. Mannen en niet-Belgen zijn iets minder tevreden dan vrouwen en Belgen.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey fiche. De stadsdeelresultaten zijn terug te vinden op de respectievelijke websites van de betrokken steden.

Er is een verschil in de vraagstelling en de antwoordcategorieën in de survey Gemeentemonitor en deze van de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor is gevraagd of er voldoende activiteiten zijn in de gemeente, in de Stadsmonitor in de buurt. Het verschil in antwoordcategorieën betreft enkel 'geen mening/weet niet' in de Gemeentemonitor en 'weet niet/niet van toepassing' in de Stadsmonitor. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

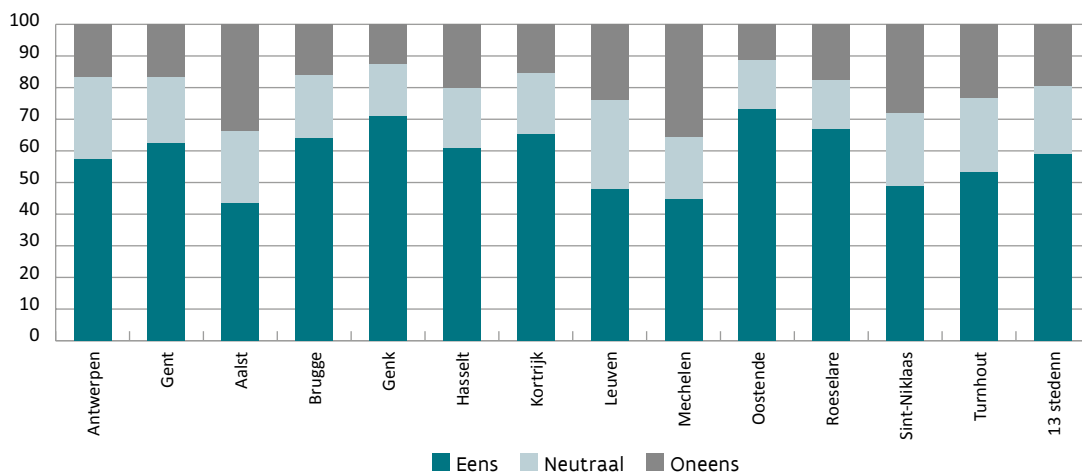
Voldoende activiteiten voor ouderen, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in%.

	55-plussers				Alle respondenten
	2008	2011	2014	2017	2017
Antwerpen	57	55	54	57	54
Gent	67	59	63	63	61
Aalst	38	42	40	44	46
Brugge	69	67	63	64	62
Genk	69	65	67	71	63
Hasselt	74	72	64	61	62
Kortrijk	64	68	57	65	63
Leuven	52	53	51	48	47
Mechelen	55	53	46	45	47
Oostende	82	74	69	73	70
Roeselare	69	65	60	67	65
Sint-Niklaas	52	49	43	49	50
Turnhout	56	56	42	53	50
Totaal 13 steden	62	59	56	59	57
Vlaanderen*	/	/	/	/	71

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. Er zijn kleine afwijkingen in de voorbeelden en antwoordcategorieën van beide surveys. Voor meer informatie, zie 'Aandachtspunten'.

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Tevredenheid van 55-plussers over activiteiten voor ouderen in de buurt, naar de mate van tevredenheid, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

BEZOEK AAN UITGAANSGELEGENHEDEN, RESTAURANTS EN EETCAFÉS

Definitie

Mate waarin de bevolking uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés bezoekt, in eigen stad of elders, in %.

In de survey van de Stadsmonitor werden volgende vragen gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke centrumstad:

- (1) 'Hoeveel keer bezocht je het voorbije jaar een restaurant, brasserie of eetcafé?
- (2) 'Hoeveel keer bezocht je uitgaansgelegenheden (café, danscafé, dancing,...)?

De respondent kon telkens antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' of 'meer dan 12 keer'. Als men aangaf dat men minstens 1 keer per jaar dergelijke activiteit stelde, werd gevraagd of deze activiteit vooral plaats vond in de stad waar men woont. De respondent kon antwoorden met 'ja' of 'neen'.

Toelichting

Het bezoek aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés zegt iets over de mate waarin de bevolking gebruik maakt van het aanbod, meer specifiek van het aanbod in de eigen stad (intentie 1.1).

Deze indicator kan samen worden gelezen met [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#), [Tevredenheid over shopping- en winkelvoorzieningen](#) en [Tevredenheid uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés](#).

5% van de inwoners van de 13 steden heeft het voorbije jaar nooit een restaurant bezocht, de helft deed dit maandelijks en de anderen meer dan maandelijks. Globaal onderscheiden stedelingen zich wat restaurantbezoek betreft niet van de doorsnee Vlaming. Bijna 90% van de stedelingen bezocht een restaurant of eetcafé overwegend in de eigen stad.

Het bezoek aan een uitgaansgelegenheid verloopt iets anders. Hier geeft meer dan een derde van de stedelingen aan dit nooit te hebben gedaan in het voorbije jaar. 43% doet het maandelijks en een kwart meerdere keren per maand. De cijfers voor Vlaanderen wijken

lichtjes af, met vooral iets minder personen die dit nooit hebben gedaan het voorbije jaar. Ook voor café en dancingbezoek maakt men overwegend gebruik van de voorzieningen in de eigen stad. Antwerpen, Leuven en Gent scoren bij de eigen inwoners het hoogst zowel voor uitgaan als restaurantbezoek. Inwoners van Sint-Niklaas gaan vaker dan andere inwoners op restaurant of naar een uitgaansgelegenheid buiten de eigen stad. Ook Genkenaars bezoeken vaker uitgaansgelegenheden buiten de eigen stad dan anderen.

Mannen gaan meer naar uitgaansgelegenheden dan vrouwen: 40% van de vrouwen geeft aan dit nooit te hebben gedaan het voorbije jaar, van de mannen 29%. Voor restaurantbezoek is er amper een verschil. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer men uitgaat en hoe frequenter men een restaurant of eetcafé bezoekt. Van de laaggeschoolden geeft 11% aan dit nooit te hebben gedaan het voorbije jaar, van de hooggeschoolden 2%. Tussen 18 en 25 jaar is men het meest te vinden in uitgaansgelegenheden. Met de leeftijd neemt ook het restaurantbezoek lichtjes af.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er zijn afwijkingen in de vraagstelling en in de antwoordcategorieën tussen de Gemeentemonitor en de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor werd eerst de frequentie van het bezoeken van een uitgaansgelegenheid in de eigen gemeente én in een andere gemeente bevraagd en kon de respondent vervolgens aangeven in welke andere gemeente hij/zij dit gedaan had. In de Stadsmonitor wordt eerst gepeild naar de frequentie van het bezoeken van uitgaansgelegenheden en wordt vervolgens gevraagd of deze activiteit vooral plaats vond in de stad waar de respondent woont. Wat het verschil in antwoordcategorieën betreft, worden de resultaten van de categorieën '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' van de Stadsmonitor vergeleken met de resultaten van de antwoordcategorie 'minder dan 12 keer' in de Gemeentemonitor.

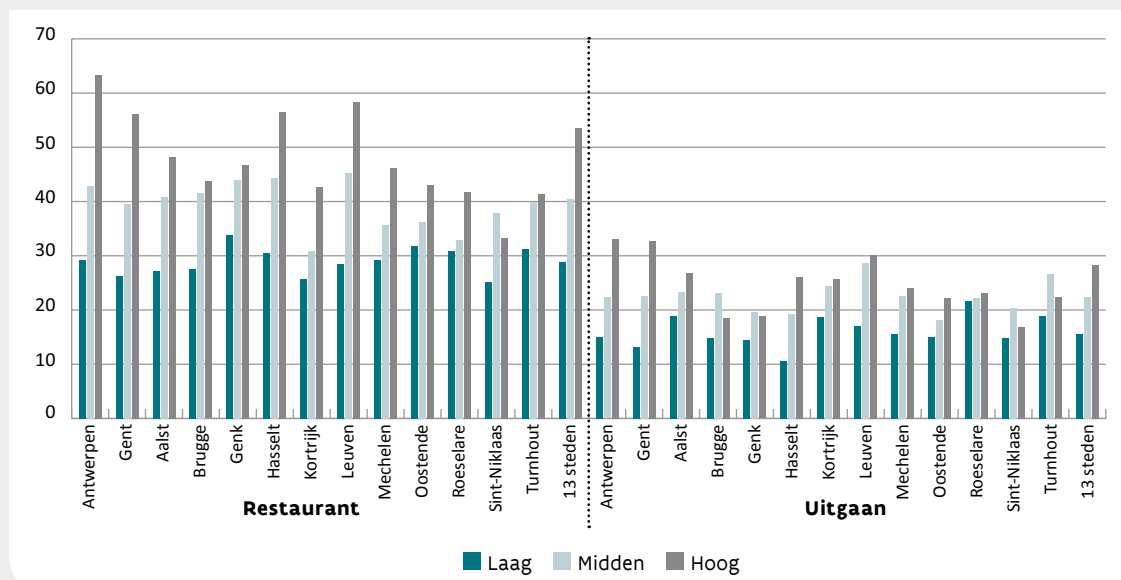
Intensiteit waarmee de bevolking uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés bezoekt, al dan niet overwegend in de eigen stad, in %.

	Restaurants en eetcafés				Uitgaansgelegenheden			
	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Vooral eigen stad	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Vooral eigen stad
Antwerpen	5	48	47	92	37	39	24	90
Gent	5	50	45	89	31	44	25	91
Aalst	7	55	39	82	32	45	23	84
Brugge	4	57	39	88	34	47	19	86
Genk	4	55	40	88	39	44	17	70
Hasselt	5	49	46	90	34	46	20	86
Kortrijk	5	60	35	83	34	42	24	83
Leuven	4	45	51	92	28	45	27	91
Mechelen	4	56	39	88	35	44	21	83
Oostende	5	58	37	89	39	42	18	89
Roeselare	5	60	35	85	32	46	22	83
Sint-Niklaas	6	62	32	78	39	44	17	77
Turnhout	6	57	37	84	34	44	22	83
Totaal 13 steden	5	52	43	89	35	43	23	87
Vlaanderen*	5	52	43	/	29	46	25	/

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Intens bezoek (meer dan 12 keer per jaar) aan restaurant/eetcafé en uitgaansgelegenheden, naar opleiding, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID UITGAANSGELEGENHEDEN, RESTAURANTS EN EETCAFÉS

Definitie

Aandeel (%) van de bevolking dat tevreden is over het aanbod aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés in de stad.

In de survey van de Stadsmonitor werden volgende vragen gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke centrumstad:

- (1) 'In welke mate ben je tevreden over het aanbod aan restaurants en eetcafés?'
- (2) 'In welke mate ben je tevreden over het aanbod aan uitgaansgelegenheden in de stad (bijvoorbeeld cafés, disco's, terrassen, ...)?'

De respondent kon telkens antwoorden met 'zeer tevreden', 'eerder tevreden', 'noch tevreden, noch ontevreden', 'eerder ontevreden', 'zeer ontevreden' en 'geen mening/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

De tevredenheid over het aanbod aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het horeca-aanbod is in de stad en in welke mate het aanbod beantwoordt aan de verwachtingen van de gebruikers, in dit geval de stadsbewoners (intentie 1.1).

Deze indicator kan samen worden gelezen met [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#), [Tevredenheid over shopping- en winkelvoorzieningen](#) en [Bezoek aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés](#).

88% van de inwoners van de 13 steden is tevreden over het horeca-aanbod, 76% van de inwoners is tevreden over de uitgaansgelegenheden. Beide percentages lopen parallel met de vorige metingen en liggen merkkelijk hoger dan de tevredenheid voor alle Vlaamse gemeenten en steden.

In de meeste steden is er voor beide indicatoren een status quo of een lichte vooruitgang over de tijd. In Sint-Niklaas en Turnhout is men wel minder tevreden over het aanbod aan restaurants. Wat uitgaansgelegenheden betreft zijn opnieuw de inwoners van Sint-Niklaas minder tevreden. Ook in Oostende daalt de tevredenheid, terwijl in Roeselare en Aalst de tevredenheid juist toeneemt.

Hooggeschoolden zijn meer tevreden over het horeca- en uitgaansaanbod dan laaggeschoolden.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er is een klein verschil in de voorbeelden tussen de haakjes en in de antwoordcategorieën in de Gemeentemonitor en de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor worden 'cafés, danscafés, dancing...' als voorbeelden gegeven, in de Stadsmonitor 'cafés, disco's, terrassen'. Het verschil in antwoordcategorieën betreft enkel 'weet niet/niet van toepassing' in de Gemeentemonitor en 'geen mening/niet van toepassing' in de Stadsmonitor. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

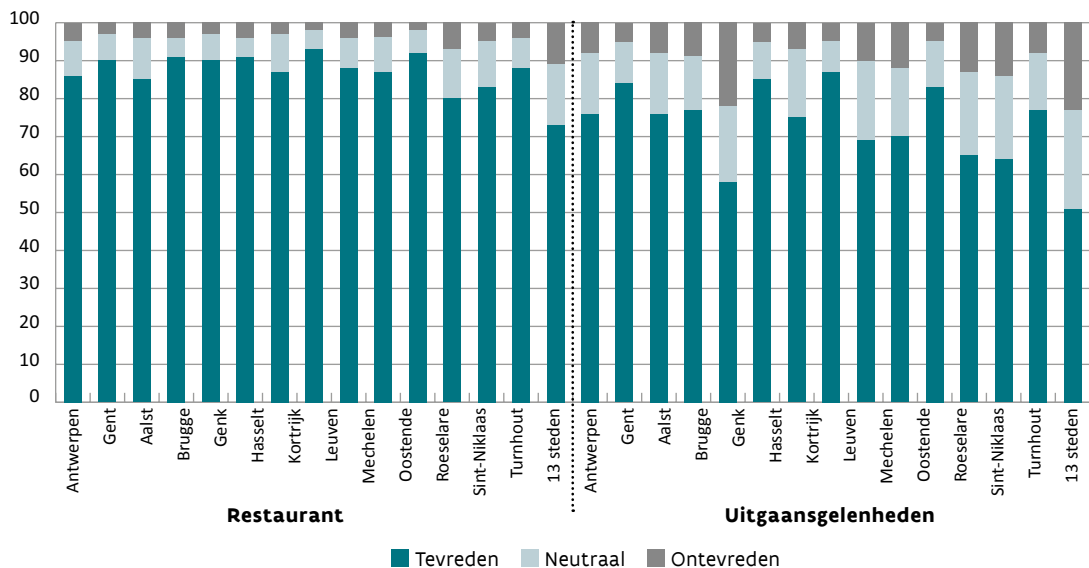
Aandeel van de bevolking dat tevreden is over het aanbod aan uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés in de stad, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	Restaurants en eetcafés				Uitgaansgelegenheden			
	2008	2011	2014	2017	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	84	85	84	86	75	77	75	76
Gent	90	90	89	90	81	84	82	84
Aalst	85	85	82	85	73	76	73	76
Brugge	93	92	90	91	76	74	77	77
Genk	88	86	88	90	59	56	58	58
Hasselt	96	94	92	91	88	89	85	84
Kortrijk	86	87	86	87	71	77	76	75
Leuven	94	93	93	93	88	90	88	87
Mechelen	88	88	87	88	65	70	68	69
Oostende	91	89	87	87	75	80	73	70
Roeselare	92	93	90	92	82	83	79	83
Sint-Niklaas	85	86	83	79	70	74	70	64
Turnhout	89	85	87	83	71	64	64	64
Totaal 13 steden	88	88	87	88	76	78	76	76
Vlaanderen*	/	/	/	73	/	/	/	51

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Tevredenheid met restaurantaanbod en met aanbod uitgaansgelegenheden, in 2017, in %.

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Gemeente- en Stadsmonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Gemeente- en Stadsmonitor.

Definitie

Het aantal commerciële panden en de werkvloeroppervlakte per 1.000 inwoners en het respectievelijke aandeel leegstaande panden ten opzichte van het totaal aantal panden.

De gegevens van winkelvloeroppervlakte en leegstand hebben enkel betrekking op detailhandel. Detailhandel is de levering van fysieke goederen of diensten aan de consument. Detailhandel zoals hier opgenomen omvat winkels binnen de categorieën dagelijkse goederen, periodieke goederen, uitzonderlijke goederen en overige detailhandel.

Voor meer informatie: <https://locatus.com/data/>

Toelichting

Een uitgebreid en divers aanbod aan winkelvoorzieningen is noodzakelijk voor een leefbare en duurzame stad. Detailhandel is zeer belangrijk voor de economische en sociale leefbaarheid van de steden. Winkels vormen een belangrijke attractie voor bezoekers en zorgen in combinatie met horeca en culturele activiteiten voor een aangename en levendige atmosfeer in de stedelijke kernen. De aanwezigheid van winkels binnen de (kern)stad heeft zowel ruimtelijke als ecologische voordelen. Het kan het steeds verder inpalmen van open ruimte aan de rand van de stad via winkellinten en baanwinkels tegengaan en het wagengebruik om te winkelen afremmen op voorwaarde dat er een vlotte bereikbaarheid kan gegarandeerd worden (Cant en Verhetsel, 2013). Deze indicator is gekoppeld aan intentie 1.1 van de visie, waarbij aandacht wordt gevraagd voor een goede afstemming tussen vraag en aanbod.

De indicator kan samen gelezen worden met [Voldoende winkelvoorzieningen in de buurt](#), [Tevredenheid over shopping- en winkelvoorzieningen](#) en [Winkelen in de stad](#).

Alle steden blijven in 2017 een proportioneel hoger aanbod aan winkelvoorzieningen hebben dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest. De hoogste dichtheid aan commerciële panden is er in Oostende, Kortrijk en Hasselt. Turnhout blijft ook in 2017 de koploper inzake leegstand, gevolgd door Genk, Antwerpen en Sint-Niklaas. In Turnhout en Gent neemt de leegstand nog verder toe, terwijl hij in Kortrijk, Sint-Niklaas en Aalst duidelijk afneemt.

In vergelijking met 2008 en 2013 loopt het globale aanbod aan winkelpanden verder terug, zelfs iets meer dan gemiddeld in Vlaanderen. Oostende en Kortrijk kennen

de hoogste dichtheid maar ze gaan er proportioneel ten opzichte van 2013 ook het meest op achteruit. Geen enkele stad boekt een forse vooruitgang. De leegstand is sinds 2013 licht gedaald. De daling zet zich het sterkst door in Aalst, Kortrijk en Sint-Niklaas. In Turnhout, Gent, Leuven en Genk is er een stijging.

In verhouding tot het aantal inwoners kennen in 2017 Turnhout, Hasselt, Roeselare en Sint-Niklaas de grootste winkelvloeroppervlakte. In Antwerpen, Gent en Leuven is deze het laagst. Antwerpen, Genk en Mechelen worden met de grootste leegstandoppervlakte geconfronteerd. Terwijl in Vlaanderen de pandoppervlakte nog lichtjes toeneemt, valt deze in de steden iets terug. Brugge, Leuven, Mechelen en Roeselare worden met een stijgende winkeloppervlakte aan leegstaand geconfronteerd, in de andere steden is er stagnatie of daling.

Alles wat met de woning te maken heeft, kledij en mode en levensmiddelen zijn de branches die in de steden het meest voorkomen. In sommige steden zoals in Kortrijk, Leuven en Roeselare zijn kleding en mode proportioneel meer aanwezig. In andere steden is alles wat met de woning te maken heeft dan weer meer vertegenwoordigd, bijvoorbeeld in Sint-Niklaas en Hasselt.

Aandachtspunten

De data zijn afkomstig van Locatus. Locatus verzamelt zelf informatie over alle winkels en consumentgerichte dienstverlenende bedrijven. De veldwerkers bezoeken jaarlijks alle winkelgebieden in de Benelux. Hun gegevens, zoals (winkel)naam, winkelverkoopvloeroppervlak en branche worden geregistreerd in de database. Naast gegevens op pandniveau bevat de database ook informatie over winkelgebieden, verzorgingsgebieden, winkelpassanten en digitale plattegronden.

Detailhandel sensu stricto omvat winkels binnen de categorieën dagelijkse goederen, periodieke goederen, uitzonderlijke goederen en overige detailhandel. Niet-detailhandel (nl. horeca, cultuur, diensten, ontspanning en transport en brandstoffen) wordt hier niet bij gerekend. De winkelvloeroppervlakte (WVO) van deze niet-detailhandelspanden wordt niet opgemeten door Locatus. Om hiervan een leegstandsoppervlakte te berekenen wordt door Locatus volgende vuistregel gehanteerd: de leegstandsoppervlakte van detailhandel sensu stricto bedraagt twee derde van de totale leegstandsoppervlakte.

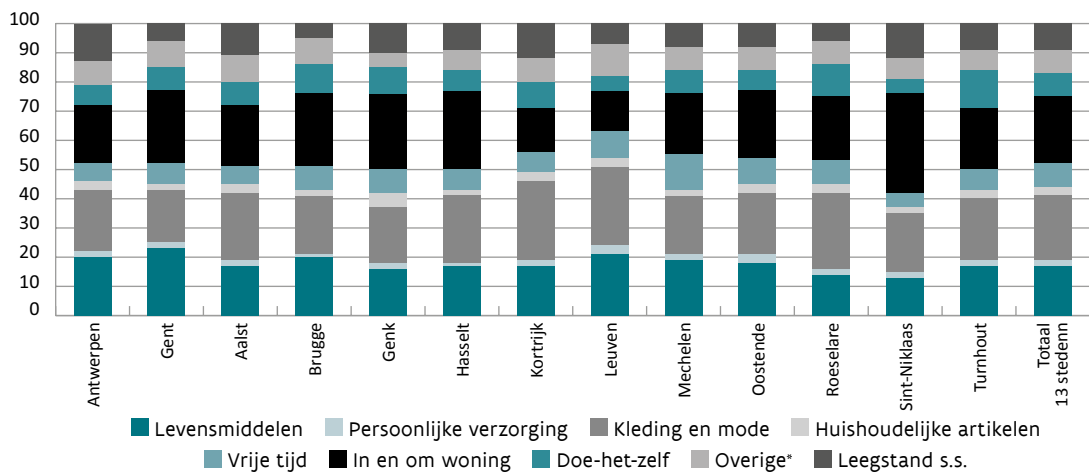
Winkelaanbod, in 2008, 2013 en 2017, per 1.000 inwoners en % leegstand.

	Commerciële panden						Winkelvloeroppervlakte*					
	2008		2013		2017		2008		2013		2017	
	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*	per 1.000 inwoners	% Leegstaand*
Antwerpen	24,1	9,7	22,8	12,6	22,1	12,6	1 843,1	10,5	1 946,5	12,6	1 997,0	12,1
Gent	24,7	5,1	22,6	6,7	22,6	8,5	1 927,0	4,5	1 971,1	6,2	2 149,4	6,1
Aalst	24,7	4,7	23,2	11,6	22,6	9,7	2 345,4	3,0	2 308,8	11,1	2 194,1	7,0
Brugge	29,1	4,6	27,8	5,1	27,1	5,2	2 607,2	4,5	2 859,3	4,7	2 815,2	6,0
Genk	21,9	9,2	22,4	13,6	22,6	14,5	2 345,5	8,2	2 645,7	10,3	2 964,1	10,5
Hasselt	27,5	5,4	29,3	9,8	28,4	9,4	3 085,4	2,6	3 500,4	8,9	4 158,7	6,8
Kortrijk	29,8	8,4	30,2	13,4	28,7	10,5	2 374,3	8,0	2 644,6	11,5	2 583,0	8,6
Leuven	23,8	4,8	22,3	7,4	21,9	8,5	1 753,6	4,8	1 786,8	6,8	1 873,8	8,0
Mechelen	21,7	7,6	20,8	10,5	19,8	9,7	2 237,9	5,8	2 125,8	8,0	2 234,9	9,7
Oostende	34,1	8,7	32,1	10,2	30,1	9,6	2 583,6	7,7	2 792,6	8,3	2 768,7	6,8
Roeselare	29,9	7,6	27,8	7,5	27,4	8,0	3 425,7	6,0	3 617,0	5,8	3 836,2	7,3
Sint-Niklaas	24,8	9,2	22,8	13,6	22,3	11,3	3 128,5	7,3	3 058,1	12,0	3 255,5	9,3
Turnhout	26,9	13,3	25,2	15,0	24,4	17,5	2 548,0	11,4	3 231,3	9,4	4 402,9	7,8
Totaal 13 steden	26,4	7,6	25,3	10,5	23,7	10,3	2 477	6,5	2 652,5	8,9	2 487,8	8,6
Vlaams Gewest	/	/	20	8,3	19,3	9,0	/	/	1 983,1	7,2	2 048,2	7,8

*Winkelvloeroppervlakte en leegstand slaan enkel op detailhandel sensu stricto: horeca, cultuur, diensten, ontspanning en transport en brandstoffen worden hier niet meegerekend.

Bron: Locatus.

Winkelaanbod naar hoofdbranche op basis van winkelvloeroppervlakte, in 2016, in %.

*Overige: inclusief bruin- en witgoed, auto en fiets.

Bron: Locatus.

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand dagelijkse boodschappen, kledij of multimedia vooral heeft gekocht in de buurt, in het stadscentrum, elders in de eigen stad, in een andere stad / gemeente of via het internet.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Waar heb je de onderstaande aankopen gedaan de afgelopen maand?'. Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen dagelijkse boodschappen, kledij en multimedia.

Respondenten konden antwoorden met 'vooral in mijn buurt', 'vooral in het stadscentrum', 'vooral elders in mijn stad', 'vooral in een andere stad of gemeente', 'vooral via internet' of 'ik heb deze aankopen niet gedaan'. Per plaats van aankoop werd wie dit maandelijks heeft gedaan in de teller opgenomen. Iedereen die antwoordde op de vraag, werd in de noemer opgenomen.

Toelichting

Een uitgebreid en divers aanbod aan winkelvoorzieningen is noodzakelijk voor een leefbare en duurzame stad. Detailhandel is zeer belangrijk voor de economische en sociale leefbaarheid van de steden. Winkels vormen een belangrijke attractie voor bezoekers en zorgen in combinatie met horeca en culturele activiteiten voor een aangename en levendige atmosfeer in de stedelijke kernen. De aanwezigheid van winkels binnen de (kern)stad heeft zowel ruimtelijke als ecologische voordelen. Het kan het steeds verder inpalmen van open ruimte aan de rand van de stad via winkellinten en baanwinkels tegengaan en het wagengebruik om te winkelen afremmen op voorwaarde dat er een vlotte bereikbaarheid kan gegarandeerd worden (Cant en Verhetsel, 2013). Deze indicator is gekoppeld aan intentie 1.1 van de visie, waarbij aandacht wordt gevraagd voor een goede afstemming tussen vraag en aanbod.

De indicator kan samen gelezen worden met [Winkel-aanbod](#), [Voldoende winkelvoorzieningen in de buurt](#) en [Tevredenheid over shopping- en winkelvoorzieningen](#).

Bijna driekwart van de stedelingen doet de dagelijkse aankopen vooral in de eigen buurt, een vijfde doet dat vooral in het stadscentrum of elders in de stad. 5% doet deze aankopen buiten de stad. Het patroon in Aalst en Turnhout wijkt hier lichtjes van af. Aankopen via internet voor dagelijks boodschappen komen amper voor. Dit ligt anders voor multimedia-aankopen. 16% van deze aankopen gebeuren via het internet. Dit neemt niet weg dat het merendeel van de stedelingen voor deze aankopen nog naar het stadscentrum trekt. Dit is nog meer uitgesproken voor het aankopen van kledij. In Turnhout, Kortrijk en Genk trekt een vijfde en meer daarvoor wel naar een andere stad.

25-45-jarigen doen hun aankopen vaker via het internet dan oudere leeftijdsgroepen. Toch doet ook deze leeftijdsgroep haar aankopen voor kledij nog overwegend in het eigen stadscentrum. Aankopen van multimedia zijn proportioneel vrijwel gelijk verdeeld tussen het stadscentrum en het internet.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

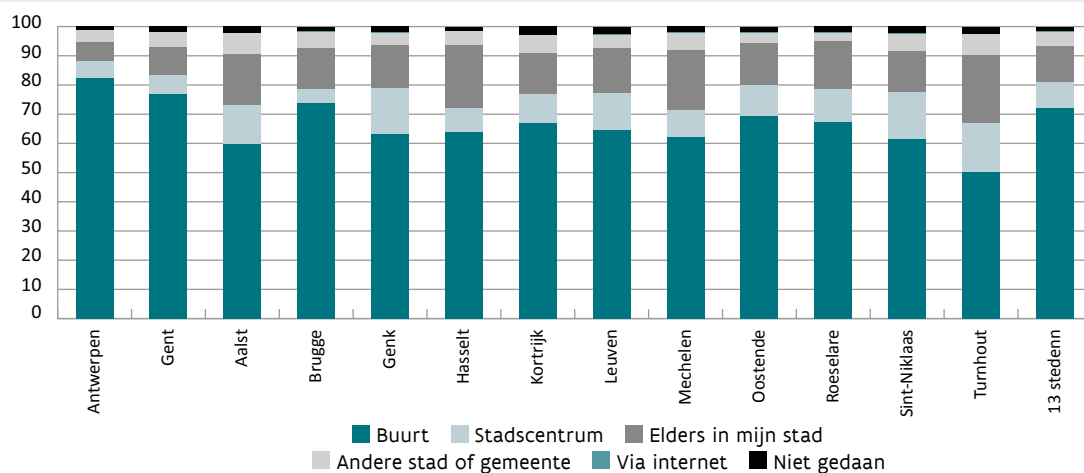
In 2014 was ook een indicator rond winkelen in de stad opgenomen. In de survey Stadsmonitor 2014 werd enkel de locatie gevraagd en werd geen onderscheid gemaakt naar type aankoop. Ook werd gevraagd naar aankopen het voorbije jaar terwijl in de survey Stadsmonitor 2017 werd gepolst naar aankopen de voorbije maand. Een vergelijking tussen de resultaten van 2014 en 2017 is bijgevolg niet mogelijk.

Aandeel inwoners dat de voorbije maand kledij of multimedia heeft gekocht, naar plaats, in 2017, in %.

		Buurt	Stads-centrum	Elders in de stad	Andere stad	Via internet	Niet gedaan
Antwerpen	Kledij	12	50	13	14	6	5
	Multimedia	15	29	13	9	15	19
Gent	Kledij	9	55	10	13	7	6
	Multimedia	12	24	16	8	17	22
Aalst	Kledij	6	60	8	16	4	5
	Multimedia	7	27	16	13	17	21
Brugge	Kledij	11	54	15	11	5	5
	Multimedia	14	18	25	6	16	21
Genk	Kledij	8	48	13	24	4	3
	Multimedia	11	27	15	13	13	20
Hasselt	Kledij	8	64	12	10	3	3
	Multimedia	9	39	14	4	16	18
Kortrijk	Kledij	9	50	13	20	4	4
	Multimedia	8	38	11	9	12	22
Leuven	Kledij	4	62	7	16	5	5
	Multimedia	5	31	8	8	26	22
Mechelen	Kledij	4	56	11	17	6	6
	Multimedia	6	24	16	10	19	25
Oostende	Kledij	11	54	16	10	5	4
	Multimedia	17	18	29	3	12	22
Roeselare	Kledij	9	51	21	11	4	4
	Multimedia	11	22	36	3	10	19
Sint-Niklaas	Kledij	11	33	30	16	5	5
	Multimedia	9	20	18	11	17	24
Turnhout	Kledij	8	46	14	22	5	5
	Multimedia	11	17	32	6	14	22
Totaal 13 steden	Kledij	10	53	13	14	5	5
	Multimedia	12	26	17	8	16	21

Bron: survey Stadsmonitor.

Dagelijkse boodschappen, naar locatie, in 2017, in %.

Bron: survey Stadsmonitor.

VOLDOENDE WINKELVOORZIENINGEN IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan winkelvoorzieningen is in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad gevraagd of ze het eens zijn met volgende stelling: 'Er zijn voldoende winkels in mijn buurt (bakker, slager, bank, ...)'.
De respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

De tevredenheid over het aanbod aan winkelvoorzieningen zegt iets over hoe kwaliteitsvol de buurt is en in welke mate vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd (intentie 1.1). Hierbij is het interessant na te gaan in welke mate er zich binnen de stad grote verschillen in tevredenheid voordoen (intentie 5.7).

Deze indicator kan gelezen worden samen met [Tevredenheid uitganggelegenheden, restaurants en eetcafés](#) en [Tevredenheid over shopping- en winkelvoorzieningen](#).

In 2017 vindt gemiddeld meer dan 3 op de 4 stedelingen dat er voldoende aanbod aan winkelvoorzieningen is in hun buurt, 13% is het daar niet mee eens. In Vlaanderen is gemiddeld 7 op de 10 tevreden en 1 op de 5 ontevreden over het winkelaanbod in de buurt.

In Roeselare, Genk, Brugge en Sint-Niklaas ligt de tevredenheid boven 80%. In Mechelen en Aalst ligt de tevredenheid iets lager. Daar ligt – samen met Leuven – de ontevredenheid ook het hoogst. De binnenstedelijke verschillen in tevredenheid zijn zeer groot: boven 50 procentpunten in Oostende en Brugge en boven 70 procentpunten in Gent.

Ten opzichte van vorige meting in 2014 zijn er amper verschillen in tevredenheid.

Inwoners jonger dan 55 jaar en inwoners met inwonende kinderen zijn vaker tevreden over het aanbod aan winkelvoorzieningen in de buurt dan 55-plussers en inwoners zonder inwonende kinderen.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er is een verschil in de vraagstelling en de antwoordcategorieën in de Gemeentemonitor en de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor wordt 'voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen' vermeld, in de Stadsmonitor enkel 'voldoende winkels', de voorbeelden tussen haakjes (bakker, slager, bank,...) zijn echter dezelfde. Het verschil in antwoordcategorieën betreft enkel 'geen mening/weet niet' in de Gemeentemonitor en 'weet niet/niet van toepassing' in de Stadsmonitor. De andere antwoordcategorieën zijn gelijk.

De stadsdeelresultaten zijn terug te vinden op de respectievelijke websites van de betrokken steden.

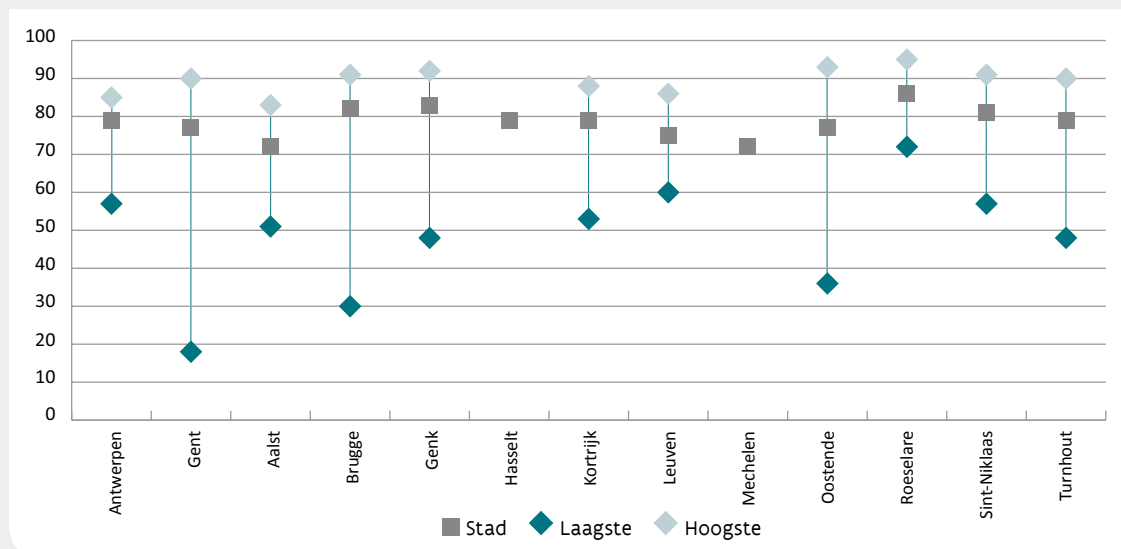
Voldoende aanbod aan winkelveorzieningen in de buurt, in 2014 en 2017, in %.

	2014			2017		
	Oneens	Neutraal	Eens	Oneens	Neutraal	Eens
Antwerpen	13	9	78	13	8	79
Gent	15	9	76	14	8	77
Aalst	19	12	69	17	11	72
Brugge	12	8	81	12	6	82
Genk	11	9	80	10	7	83
Hasselt	10	7	82	13	8	79
Kortrijk	11	10	79	13	8	79
Leuven	14	9	77	16	9	75
Mechelen	20	10	70	17	11	72
Oostende	11	9	79	14	9	77
Roeselare	7	7	85	8	6	86
Sint-Niklaas	10	9	81	11	8	81
Turnhout	10	10	80	13	8	79
Totaal 13 steden	13	9	78	13	8	78
Vlaanderen*	/	/	/	20	9	71

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Stads- en Gemeentemonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Stads- en Gemeentemonitor.

Voldoende aanbod aan winkelveorzieningen in de buurt, in 2014, in %.

*De cijfers geven de range aan tussen het stadsdeel met het hoogste aandeel stedelingen die het eens zijn met de stelling en het stadsdeel met het laagste aandeel. Voor Hasselt en Mechelen werden geen stadsdelen bevestigd. Het cijfer na de stadsnaam geeft het aantal stadsdelen dat per stad werd bevestigd.

Bron: survey Stadsmonitor.

TEVREDENHEID OVER SHOPPING- EN WINKELVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen.

In de survey van de Stadsmonitor werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate ben je tevreden over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen?'

De respondenten konden antwoorden met 'zeer tevreden', 'eerder tevreden', 'noch tevreden, noch ontevreden', 'eerder ontevreden', 'zeer ontevreden' en 'geen mening/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

De tevredenheid over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het winkelaanbod is in de stad en in welke mate vraag en aanbod minstens voor de stadsbewoners voldoende op elkaar zijn afgestemd (intentie 1.1). De identiteit en uitstraling van de stad wordt er gedeeltelijk door bepaald (intentie 3.8).

Deze indicator kan gelezen worden samen met [Tevredenheid uitganggelegenheden, restaurants en eetcafés](#), [Voldoende winkelvoorzieningen in de buurt](#), [Winkelaanbod](#) en [Winkelen in de stad](#).

In 2017 is gemiddeld 86% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen. Amper 5% is ontevreden. Met een aandeel van meer dan 90% van de inwoners is

de tevredenheid in Roeselare en Hasselt het grootst. In de overige centrumsteden schommelt de tevredenheid tussen 80% en 90%. In Turnhout is het aandeel tevreden inwoners het kleinst met 69%. De tevredenheid ligt over de ganse lijn merkelijk hoger dan het gemiddelde in Vlaanderen (63%). Een kleine 20% van de Vlamingen is (helemaal) niet tevreden over de shopping- en winkelvoorzieningen in de eigen gemeente of stad.

De gemiddelde tevredenheid in de centrumsteden ligt op dezelfde hoogte als bij de vorige meting in 2014. Er doen zich kleine schommelingen voor behalve in Leuven (-4ppt) en Turnhout (-11ppt) waar de tevredenheid duidelijk gedaald is.

Hoogopgeleiden en inwoners met een Belgische nationaliteit zijn vaker tevreden dan lager opgeleiden en niet-Belgen over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen.

Aandachtspunten

Voor meer uitleg over de survey Stadsmonitor en de interpretatie van de resultaten: zie leeswijzer survey.

Er is een klein verschil in de vraagstelling en de antwoordcategorieën in de Gemeentemonitor en de Stadsmonitor. In de Gemeentemonitor wordt de tevredenheid over 'winkels of shoppingcentra' gevraagd, in de Stadsmonitor over 'shopping- en winkelvoorzieningen'. Het verschil in antwoordcategorieën betreft enkel 'weet niet/niet van toepassing' in de Gemeentemonitor en 'geen mening/niet van toepassing' in de Stadsmonitor. De andere antwoordcategorieën zijn dezelfde.

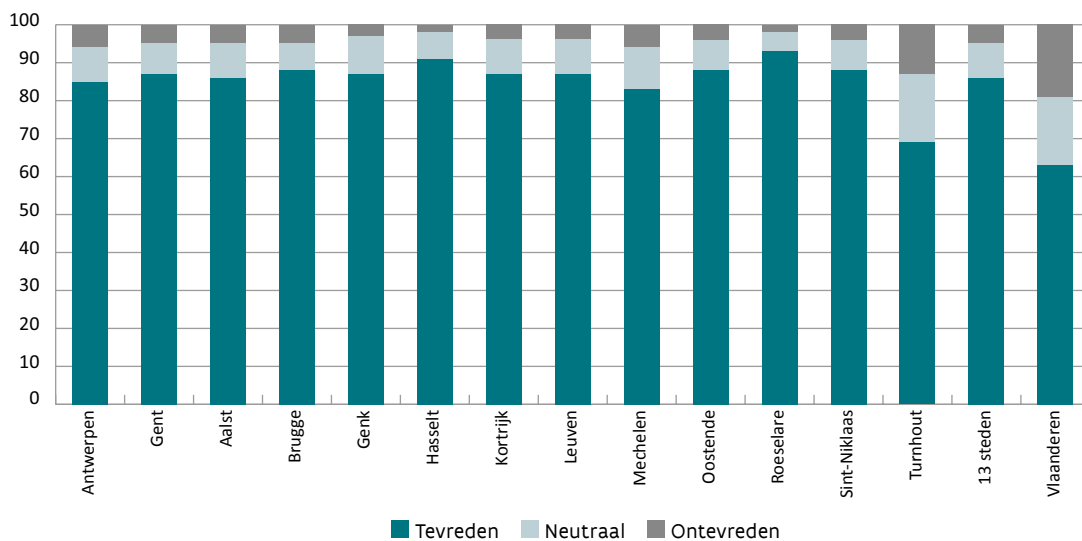
Tevredenheid over het aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen, in 2008, 2011, 2014 en 2017, in %.

	2008	2011	2014	2017
Antwerpen	85	85	83	85
Gent	88	90	87	87
Aalst	85	87	83	86
Brugge	91	90	89	89
Genk	91	90	89	87
Hasselt	96	96	93	91
Kortrijk	74	91	88	87
Leuven	91	92	91	87
Mechelen	82	83	83	84
Oostende	93	90	90	88
Roeselare	96	95	92	92
Sint-Niklaas	91	88	90	88
Turnhout	88	79	80	69
Totaal 13 steden	88	88	86	86
Vlaanderen*	/	/	/	63

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Stads- en Gemeentemonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Stads- en Gemeentemonitor.

Tevredenheid over aanbod aan shopping- en winkelvoorzieningen, in 2017, in %.

* Het cijfer voor Vlaanderen is berekend op basis van een samengevoegd bestand van de survey Stads- en Gemeentemonitor voor 308 gemeenten van het Vlaamse Gewest. De vraagstelling vertoont kleine verschillen (zie aandachtspunten).

Bron: survey Stads- en Gemeentemonitor.

VERBLIJFSTOERISME: OVERNACHTINGEN EN CAPACITEIT

Definitie

Aantal overnachtingen door verblijfstoeristen per inwoner.

Benutting logiescapaciteit, uitgedrukt in aantal overnachtingen per slaappleats.

Aantal overnachtingen in vergunde, aangemelde of erkende logies (hotels, gastenkamers, campings, vakantieparken, jeugd- en sociaal volwassenentoerisme, vakantiewoningen) per inwoner.

Het aantal overnachtingen wordt hier ook afgezet op de logiescapaciteit, uitgedrukt in aantal beschikbare bedden voor commercieel logies. Het woord "bed" hoeft daarbij niet letterlijk genomen te worden, want het betreft ook slaappleatsen op campings.

Interessante websites:

- <https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/horeca-toerisme-en-hotelwezen>
- <http://toerismevlaanderen.be/cijfers-en-statistieken>

Toelichting

Er werd een visie opgesteld voor een duurzame en leefbare Vlaamse stad. Deze indicator is relevant voor volgende intenties uit deze visie: 'Vraag en aanbod afstemmen' (1.1) en 'Sterke identiteit verankeren en bezoek- en belevingswaarde verhogen' (3.8).

Deze indicator kan men best lezen samen met de indicatoren [Fierheid over de stad](#), [Tevredenheid over sport- en recreatievoorzieningen](#), [Tevredenheid over culturele voorzieningen](#), [Tevredenheid uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés](#) en [Tevredenheid over de uitstraling van straten, pleinen, parken, monumenten en gebouwen in de stad](#).

In absolute aantallen worden de meeste overnachtingen geregistreerd in Gent, Oostende, Brugge en Antwerpen (1,0 tot 1,8 miljoen per jaar). In relatieve aantallen springen Gent en Antwerpen er niet bovenuit.

Met respectievelijk 3,89 en 3,51 overnachtingen door verblijfstoeristen per inwoner zitten zij onder het stedelijk gemiddelde (4,61). Oostende en Brugge halen in 2016 het grootste aantal met respectievelijk 17,77 en 15,28 overnachtingen.

Het aantal overnachtingen per inwoner daalde in 2016 in enkele steden vrij sterk ten opzichte van het jaar voordien. Dat is een gevolg van de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 in Brussel en Zaventem. In de maanden daarna bleken vooral buitenlandse toeristen België te mijden. Het aantal Belgische toeristen bleef wel vrij stabiel. Van de dertien centrumsteden werd Brugge het zwaarst getroffen. Maar ook Antwerpen en Gent deelden in de malaise. Voorlopige cijfers voor 2017 wijzen erop dat dit slechts een tijdelijke terugval was, en dat de toeristische markt zich intussen hersteld heeft.

Oostende en Brugge tellen het hoogste aantal overnachtingen per slaappleats. In Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout blijft een commerciële overnachtingsplaats vaker onbenut.

Aandachtspunten

Sinds 2015 gebruikt de FOD Economie alleen nog cijfers van vergunde, aangemelde of erkende logies. (Uitvoering van een koninklijk besluit van 12 januari 2015). Daardoor daalt het aantal bevraagde logies van sommige types sterk (bijv. jeugdlogies, campings, vakantiecentra voor volwassenen). Anderzijds zijn vergunde en aangemelde vakantiewoningen nu opgenomen in de cijfers. Dit veroorzaakt soms grote verschillen tussen de cijfers van de jaren 2016 en 2015 en eerdere jaren, die niet de reële evolutie van het verblijfstoerisme weergeven. Omdat de trendbreuk te groot is wordt er geen evolutie in de tijd weergegeven met cijfers die dateren van voor 2015.

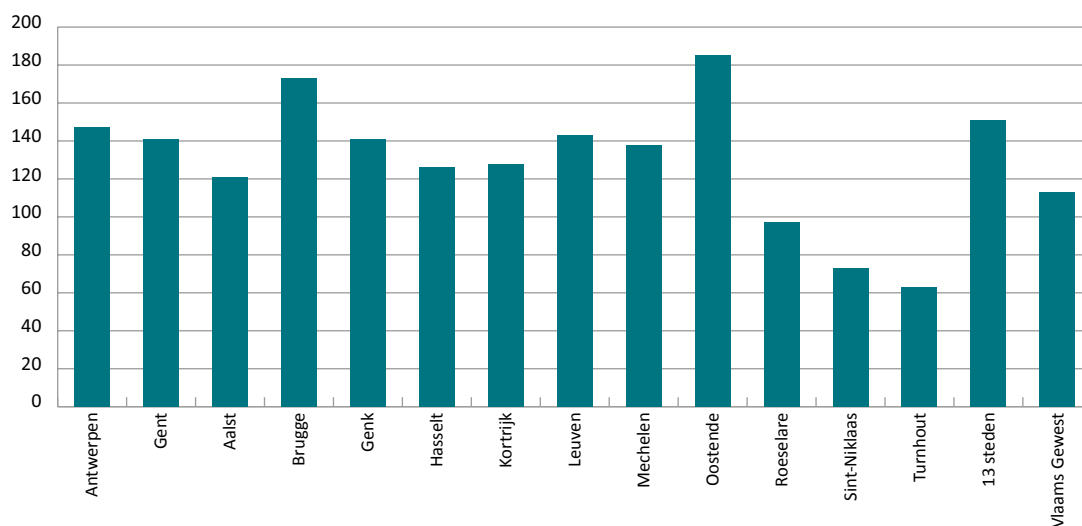
Evolutie van het aantal overnachtingen per inwoner , 2006-2014 en 2015-2016.

	2006	2008	2010	2012	2014	2015*	2016*
Antwerpen	3,08	3,35	3,24	3,53	3,53	3,75	3,51
Gent	2,90	3,23	3,31	3,70	3,98	4,17	3,89
Aalst	0,51	0,63	0,54	0,62	0,85	0,77	0,85
Brugge	11,73	12,67	13,40	15,22	16,95	17,25	15,28
Genk	2,46	2,42	2,58	2,61	2,61	3,02	2,75
Hasselt	1,88	2,40	2,60	2,51	2,42	2,60	2,88
Kortrijk	1,57	1,95	2,29	2,78	2,79	3,04	3,08
Leuven	2,56	3,01	2,80	3,67	4,42	4,97	4,91
Mechelen	1,77	2,02	2,15	2,47	2,45	2,66	2,57
Oostende	15,45	14,22	12,36	12,32	1,52	17,96	17,77
Roeselare	0,63	0,72	0,66	0,73	0,69	1,04	1,15
Sint-Niklaas	0,52	0,55	0,78	0,86	1,08	1,16	1,19
Turnhout	1,08	1,62	1,44	1,43	1,30	4,88	1,29
Totaal 13 steden	3,64	3,89	3,84	4,21	4,48	4,88	4,61
Vlaams Gewest	3,85	3,73	3,69	3,63	3,58	3,78	3,69
Brussels Gewest	4,75	5,03	5,10	5,26	5,68	5,48	4,39

* Door een methodologische wijziging kunnen cijfers vanaf 2015 niet vergeleken worden met oudere overnachtingcijfers (zie aandachtspunten).

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen.

Benutting logiescapaciteit: aantal overnachtingen per slaappleats, in 2015.

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen.